

فهرست نسخه‌های خطی کتابخانه آیت الله سید عبدالحسین طیب - اصفهان

رحیم قاسمی

مقدمه

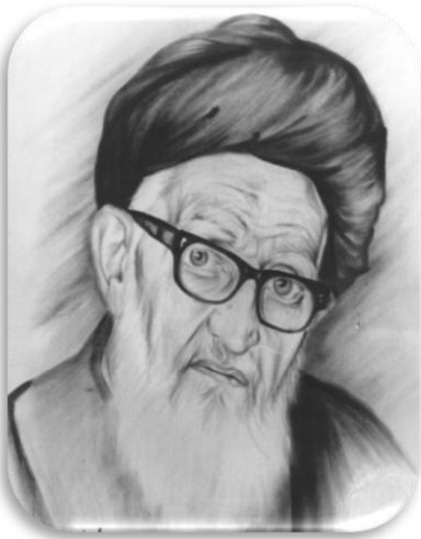
عالم ربّانی و فقیه و مفسّر جلیل آیت الله سید عبدالحسین طیب از علمای بزرگ اصفهان بود که پس از علم‌اندوزی در محضر اساتید اصفهان و نجف اشرف، سال‌ها در زادگاه خود اصفهان به ترویج دین و تألیف و تدریس اشتغال داشت و دو اثر ارجمند کلم الطیب در عقائد، و اَطیب البیان در تفسیر قرآن را از خود به یادگار گذاشت.

از این عالم محقق به جز تألیفات و تقریرات فراوان، کتابخانه‌ای مشتمل بر حدود ۲۵۰ جلد نسخه خطی برجای مانده که تاکنون در اختیار فرزند او، جناب دکتر سید محمد تقی طیب قرار دارد.

توفیق نگارش فهرستی اجمالی از کتاب‌های این کتابخانه نصیب این جانب گردید که در فرصتی محدود با همکاری جناب حجت الاسلام حاج شیخ محمد زاهد نجفی به انجام رسید.

باتشکر از جناب دکتر طیب و نیز ریاست کتابخانه بزرگ مرحوم آیت الله العظمی مرعشی نجفی، جناب حجت الاسلام والمسلمین دکتر سید محمود مرعشی، و صدیق ارجمند جناب حجت الاسلام حافظیان، حاصل تلاش و پی‌گیری یک‌ماهه تقدیم علاقه‌مندان می‌گردد.

شرح حال آن عالم ربّانی را زینت بخش مقال قرار داده و از خداوند متعال برای آن مرحوم و نیز روح مطهر آیت الله العظمی مرعشی نجفی طلب مزید رحمت و علو درجات می‌نماییم.

آیت‌الله سید عبدالحسین طیب از سادات میر محمد صادقی در سال ۱۳۱۲ق (۱۲۷۲ش) در اصفهان متولد شد. سه ساله بود که همراه پدر به زیارت کربلای معلّا مشرف شد. آن مسافرت دو ماه به طول انجامید. عبدالحسین سه ساله پس از بازگشت از این سفر، با عنایات حضرت سیدالشهداء علیه السلام بسیاری از زیارات از جمله زیارت وارث و امین‌الله را بدون خطا از حفظ می‌خواند. او در دوازده سالگی پدر خود را از دست داد و

مادرش که بانویی بزرگوار و از شجره طّیبه ولایت بود تربیت او را به عهده گرفت. پس از گذراندن دوران قحطی ناشی از جنگ بین‌الملل اوّل به تحصیل علوم دینی پرداخت. پس از کسب مقدمات، دروس سطح را نزد حضرات آیات: سید مهدی درچه‌ای، آخوند ملا عبدالکریم گزی، میرمحمدصادق خاتون‌آبادی و شیخ محمدعلی مدرّس فتحی دزفولی آموخت. آن‌گاه در درس خارج فقه و اصول حضرات آیات: میرمحمدصادق خاتون‌آبادی و میرمحمدتقی مدرّس شرکت کرده، و به مدّت یازده سال از محضرات آیات‌الله العظمی سید محمدباقر درچه‌ای استفاده نمود.

ارمغان این یازده سال تنها کسب درجه اجتهاد نبود، بلکه از آن استاد بزرگ درس زندگی و اخلاق را فرا گرفته، و سیره حمیده و روش پسندیده زندگی او که عدم اعتنا به امور دنیوی و قناعت و تقوا و سادگی و صفای روح و نظم در زندگی از وجوه بارز آن بود در او تأثیری بسزا برجای نهاد؛ چرا که آن استاد را به راستی در ورع و تقوا آیتی عظیم بود و در عین سادگی از صفایی روح عجیبی برخوردار بود و در معیشت به حداقل ممکن قناعت می‌کرد.

آیت‌الله طّیب پس از آن قریب یک سال در قم از محضرات آیات‌الله مؤسّس حاج شیخ عبدالکریم حائری بهره برد و سپس عازم نجف اشرف گردید. در آن حوزه پربار از درس اصول آیت‌الله العظمی شیخ محمدحسین غروی کمپانی، فقه آیت‌الله العظمی سید ابوالحسن اصفهانی، و فقه و اصول آیت‌الله العظمی میرزا محمدحسین نائینی استفاده کامل نموده، و علم کلام را نزد آیت‌الله علامه شیخ محمدجواد بلاغی آموخت.

وی از بسیاری از فقها اجازه اجتهاد دریافت کرد که از آن جمله اند آیات عظام: آخوند ملا حسین فشارکی، محقق نائینی، آقا ضیاء الدین عراقی، آقا سید ابوالحسن اصفهانی، شیخ محمدکاظم شیرازی، حاج آقا حسین قمی، میرزا محمود شیرازی و آقا میرزا اصطهباناتی. آیت‌الله طیب در پایان تفسیر *اطیب البیان* اساتید خود را بدین شرح یاد کرده است:

۱. ملا عبدالجواد لادری، صاحب دیوان کبیر به قدر مثنوی.
۲. حاج آخوند زفره‌ای، معلم مقدمات تا عالم.
۳. سید آقا جان نوربخش، معلم مطول.
۴. سید احمد خوانساری، معلم.
۵. شیخ علی مدرّس یزدی، شرح لمعه.
۶. شیخ اسدالله قمشه‌ای حکیم، حکمت و حساب و جبر و مقابله و هیئت و نجوم.
۷. شیخ حسن یزدی، منطق.
۸. آقا سید مهدی درچه‌ای، قوانین و تقریرات کفایه.
۹. ملا عبدالکریم گزی، متاجر شیخ.
۱۰. میر محمد صادق مدرس، فرائد و خارج اصول.
۱۱. شیخ محمد علی مدرّس دزفولی، کفایه.
۱۲. سید ابوالقاسم دهکردی، خارج فقه.
۱۳. میر محمد تقی مدرس، خارج اصول.
۱۴. سید محمد باقر درچه‌ای، خارج فقه و اصول به مدت ۱۱ سال.
۱۵. حاج شیخ عبدالکریم حائری درقم، خارج فقه.
۱۶. آشیخ جواد بلاغی، علم کلام.
۱۷. آقا سید ابوتراب خوانساری، رجال و درایه.
۱۸. آقا ضیاء الدین عراقی، منجزات مریض.
۱۹. شیخ محمد حسین کمپانی، خارج اصول.
۲۰. آقا سید ابوالحسن اصفهانی، خارج فقه.
۲۱. میرزا محمد حسین نائینی، خارج فقه و اصول.
۲۲. آقا حسین معروف به بلند، اخوی آقای رجائی، خارج اصول.
۲۳. حاج سید اسماعیل ریزی، خارج فقه.

آیت الله طیب پس از بازگشت از نجف اشرف، علی رغم اصرار فراوان بسیاری از علما مبنی بر اقامت در شهر مقدس قم، به انگیزه خدمت و تبلیغ دین به اصفهان آمد. از همان آغاز ورود به اصفهان به تشکیل حوزه های درسی برای مردم پرداخت. شروع این حرکت پربار قبل از مسئله کشف حجاب بود که تا سال ۱۳۶۲ ش بدون وقفه به مدت پنجاه سال ادامه داشت و موانع بی شمار حتی استبداد رضاخانی نیز نتوانست موجب تعطیلی این حوزه درسی گردد.

وی در مقابله با تبلیغات مسیحیت در اصفهان در مسجد کازرونی که مقابل کلیسای حضرت لوقا قرار داشت شروع به تدریس کلام نمود که مورد استقبال فراوان جوانان و دانشجویان قرار گرفت، به طوری که غالباً حدود دو هزار نفر در آن شرکت می کردند، و در نتیجه دستگاه تبلیغاتی کلیسای لوقا به تدریج برچیده شد. این حوزه درسی از سال ۱۳۲۸ شروع شد و تا سال ۱۳۵۳ بدون وقفه ادامه داشت.

او در زمانی که منبر رفتن را برای علما و حتی ائمه جماعت سبک می شمردند با تصمیم به از بین بردن این سنت غلط به منبر رفت و به وعظ و خطابه پرداخت. بیش از بیست سال جلسه درس اخلاق و به مدت پانزده سال نیز کتاب *اصول کافی* را برای تعدادی از پزشکان و تجار اصفهان تدریس نمود.

ایشان درباره کتاب های خود فرموده است:

من از ابتدا سعی می کردم تقریرات درس های اساتید بزرگ را که محضر پربرکت ایشان را درک کردم به نحوه کامل بنویسم و تقریباً تقریرات تمام اساتید خودم را نوشتم از جمله: تقریرات بحث آیت الله محمد باقر درچه ای در فقه و اصول، تقریرات استاد میر محمد صادقی در اصول، تقریرات درس استادنا الاعظم مرحوم آیت الله آقا سید ابوالحسن اصفهانی، تقریرات بحث آقا شیخ محمد حسین کمپانی و تقریرات درس بزرگانی دیگر، و حاشیه ای هم بر رساله استصحاب مرحوم آیت الله نائینی، و رساله ای در صلات جمعه، و حاشیه بر لباس مشکوک نائینی و آقا ضیاء عراقی و جزوات دیگر تالیف کرده ام که به طبع نرسیده است.

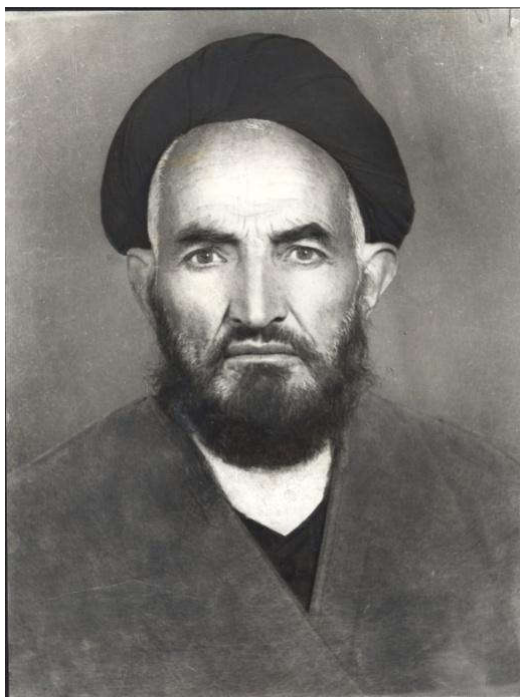
تالیفات مطبوع من حاصل همان جلسات حوزه های درسی است. من خود را در این زمینه مدیون برکات الهی می دانم که به واسطه آن جلسات شامل حقیر می شد. محتوای کتاب *کلم الطیب* را ابتداءً من برای آقایان طلبه ها درس گفتم و به عربی هم نوشتم؛ ولی بعد لازم شد برای عموم مردم در سطح گسترده تری بحث کنم. لذا آن را

ترجمه می‌کردم و به صورت درسی بیان می‌کردم و بعد همین ترجمه چاپ شد. نگارش تفسیر را تقریباً از سال ۱۳۴۱ به صورت مداوم شروع کردم. علت نگارش هم سفارش حضرت حجّت ارواح‌فداه بود که در عالم رؤیا به حقیر داشتند و به بنده امر فرمودند که این تفسیر را بنگارم، که آن زمان من بدون وقفه به نگارش آن مشغول شدم. با پایان گرفتن هر یک از جلد‌ها همان را منتشر می‌ساختم. به این ترتیب کار تألیف و انتشار تقریباً هم‌زمان به پیش می‌رفت. آخرین جلد کتاب یعنی جلد چهاردهم آن در سال ۱۳۵۹ منتشر گردید که به این ترتیب تألیف این دوره تفسیر ۱۸ [سال] به طول انجامید. کتاب *عمل صالح* همان حوزه درس اخلاق است که بیش از بیست سال ادامه داشت.

آیت‌الله طیب سالی چهارده مرتبه قرآن کریم را ختم می‌کرد. در ماه محرم و صفر هر روز زیارت عاشورا را با آداب کامل قرائت نموده و هر شب قبل از نماز شب زیارت چهارده معصوم علیهم‌السلام را می‌خواند. وی از سن ۱۲ سالگی تا پایان عمر به تهجد و نماز شب اهتمام داشت و هیچ‌گاه آن را ترک نکرد.

این عالم عامل سرانجام در نهم محرم ۱۴۱۲ق در سنّ یک صد سالگی وفات یافت و در مسجد کازرونی مدفون گردید. شاعر ارجمند فضل‌الله اعتمادی (برنا) در وفات او چنین سروده است:

رو کرد سوی عالم باقی از این جهان	طیب فقیه نامور شهر اصفهان
محبوب صاحبان ولایت ز مرد و زن	منظور اهل علم و عمل پیر تا جوان
نمایش بسی زدود ضلالت از آن و این	امرش بسی فزود فضیلت بر این و آن
چون او فقیه مجتهد مفتی فهیم	کتر محیط آورد و پرورد زمان
رحمان گلبنی ز گلستان فاطمی	ذریه‌ای ز حیدر و ختم پیمبران
از دودمان اعرج و سجاد و سیدین	اجداد او همه ز صنادید شیعیان
نجل جلیل میر محمد تقی که بود	فرخنده یاد گار نیلی ز عالمان
هم مسجد و نماز او یافت رونقی	هم بحث و درس و نقد از او داشت سازمان
در اجتهاد خویش وی از هر که بیشتر	مأخوذ گشته بود به مکتوب از مهان
شخصی که در جواب مسائل چو او صریح	کتر کسی پدید شود بین همگان
فحلی که گنج‌های تألیف او بود	مانند این قوافی ایات شایگان

خواند اگر کسی عمل الصالح ورا بیند ره سعادتى از بهر دیگران
 نورسراج حق، کلم الطیبش بود باشد کلید وحى خدا الطیب الییان
 کمتر کسی قریب به یک قرن هم چواو شد صرف عمروى پی ارشاد گمراهان
 شد بر سریر سدره سرمد از این سرا آسوده از سفاهت این سیر خاکدان
 بر ناسه بیت گفت به تاریخ فوت او تا هر کدام سال وفاتش دهد نشان
 طیب که بود عبد حسین او به نام و جان شد در مه محرم از این وادی جهان (۱۴۱۲)
 عبدالحسین طیب عالم شد از جهان ساکن شده به مینوی وادی جاودان (۱۴۱۲)
 طیب که بود عبد حسین و علی و آل هم چون حسین شد بمحرم از این جهان (۱۳۷۰)

بسم

اجازات علما به آیت الله طیب

بسم الله الرحمن الرحيم
 المحترمة على اتم وافضل
 وعلى اتم وافضل
 من من التلبس ولقد اعظم
 البررة الكرام الذين صنع
 اشاهم وميتا اصرار كان
 حترقوا وبلغ المشتهر وافر
 في تلمذ انزالنا الامم والفضا
 المروج ارجحتها سادات
 الفلك منذ الصالين والتم
 العزم والنهي المستقم
 المسالط الحكم الجليل
 اعلمه اسم الحكماء
 فوفروه ابو عبيد القاسم
 البقي في وقت خلافة
 وردوا في اوله من
 وهو معلم لغيره
 باهله ورافقه الا
 وقد استجار في
 عن جميع نوازل

بسم الله الرحمن الرحيم
 المحترمة ريبنا يني
 الكف العيين
 جانب العلم
 والخطا ثبات
 السيد عبد الحين
 اشار من حرف
 بجزا را بر ما
 الضالين
 المسائل
 العرف
 فني باهون
 ان يردى
 وما روره
 عليهم
 التهمة
 ودهر

بسم الله الرحمن الرحيم

المهذب اولادك وعلوهم في شرف الدنيا والمراد بها تفرغهم من كل
 وعمل الطمنا الطاهر بن المحبوب وسعد فانيضا بالعلم والفضل
 والمهذب كما مر عاد ان اعلام ومحرر الاقوال الفهم لغيره من
 السيد عبد الحكيم الحنفي الاضطر في البيوت باوى وام العلم
 وشده يداه فمترق في حصول العلم ثم فيه وسع صديقا
 وهو على علم من الاعيان وعنا خبير بخطر اصالحها من الازمان
 باخفا عطف مدقها محبا محبها اعنى ما مرنا اعلمنا الله ما وبلغ
 من رتبة الاحكام فله العمل بالسنن من الاحكام على الخلق
 بين الامام ولم الرضا في لوطا فله شريعة والامر بالبين
 ولما سئل رجع اليه واخره ان يروي عنى ما يعنى رفا تولى به
 بالطرفا المفره المشهورة الى اهل بيت العصم وروصيا على
 شيخي العظام وسا يندى الكرام من سلوك جاذفة الالهية
 انه لا ينسب في فتح الامام حرمه العترة ابو الحسن المكنى

بسم الله الرحمن الرحيم

المجده الله الذي دفع درخاكت العظام ووضيهم في خلقه منا واهلهم
 ورثة الانبياء والصلوة والسلام على اهل البيت محمد سيد
 الدنيا وعلى اهل بيته الاخرة المعصومين الاصفاء واللعنة الدائمة
 على علائقهم ما دام است الارض والسموات وبعد فلا يخفى ان جناب
 الشهاب العالم العالم والفاضل الكاظم جمع الكمال والفضل
 عمدة العباد الامام ملاذ الاسلام السيد عبيد الحيين
 الاضطر في دام علاه بخيل المبرور المبرور السيد
 السيد محمد تقى طاب ثراه عن تصدق في حصول العلوم الدينية
 وجد واجتهد حتى بلغ المرتبة الاجتهاد فله العمل بما استنبط
 بحرم عليه التقليد فيه وله التصدي في الامور الراجحة
 الى الفقهاء والمجاهدين من الجسديات مع صلاحة الاحتياط
 فانه سبيل النجاة والمرجوه ان لا ينسب في من صالح الدعوات
 في صياقة وبعد المات كما الاشارة ان شاء الله تعالى مورد
 ذاتي الخاص من شهر شعبان العظيم من عام ١٣٤٥
 محمد كاظم

فهرست نسخ خطی کتابخانه آیت‌الله سید عبدالحسین طیب

۱. الجوهر الثمین فی تفسیر القرآن المبین

از: سید عبدالله شبر حسینی (م: ۱۲۴۲ق)

جلد اول، نسخ زیبا، کاتب: احمد بن قاسم خلیفه کاظمی، ۱۲۴۱ق، قطع نیمه‌رحلی، با تملک میرزا یحیی مستوفی اصفهانی و یادداشتی از آخوند ملا علی میرزا.

۲. الحیدریة فی شرح الجعفریة

از: سید شاه طاهر بن رضی الدین حسینی کاشانی دهلوی (م: ۹۵۶ق)

تألیف: ۹۵۰ق.

آغاز: سبحانک ما عبدناک حقّ عبادتک فأیدنا بالقواعد الجعفریة.

کاتب: مصطفی بن حاج خضر، ۱۱۰۵ق، از روی خط مؤلف. در حاشیه تصحیح شده است.^۱

۳. زوائد الفوائد فی أعمال السنة والآداب المستحسنة

از: سید ابوالقاسم علی بن رضی الدین علی بن طائوس،

آغاز: الفصل العشرون عن الباقر علیه أفضل الصلاة والسلام قال: من أنعم الله علیه.

انجام: فكان صدقة مولانا علی وفاطمة علی المسکین والیتیم والأسیر.

نسخ، ۱۱۲۱ق، قطع نیمه‌رحلی.

۴. مجموعه

۱. انیس المؤمنین

از: فاضل الدین محمد بن اسحاق حموی

در تاریخ و فضائل ائمه معصومین علیهم‌السلام، تألیف: ۹۳۸ق.

نسخ زیبا، کاتب: عبدالرحیم بن ملا علی اصفهانی، ۱۰۷۷ق.

۲. رساله فارسی معراج سلطان بارگاه لی مع الله أعنی محمد بن عبدالله صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم

۳. رساله پنجاه موقف

۱. از این کتاب تنها دو نسخه موجود در کتابخانه‌های آستان قدس و لوس آنجلس است. مقدمه‌ای برفقه شیعه، حسین مدرّسی، ص ۱۷۳. در الذریعة ج ۷ ص ۱۲۵ نام آن با آغازی متفاوت ذکر شده، که عبارات آن در صفحات بعدی نسخه ما موجود است.

از: مولانا محمد تقی مجلسی (م: ۱۰۷۰ق)

کاتب: ملا علی بن جلالا میرک اصفهانی، ۱۰۷۷ق.

۵. براهین النظر في فضل محمد والأئمة الاثني عشر على البشر

از: سید هاشم بن سلیمان بجرانی (م: ۱۱۰۷ق)

آغاز: الحمد لله الذي فضّل محمداً والأئمة الاثني عشر على البشر، وطهرهم من الرجس كما في القرآن المطهر.

انجام: فتوى رسول الله أن لا فتى / إلا على بن أبي طالب. والحمد لله رب العالمين...

نسخ زيبای معرب، کاتب: محمد بن يوسف بن احمد النجیل الحمري الأوالی، ۱۱۰۷ق. از

روی نسخه مصنف.

نسخه را علامه العلماء وزبدة الفقهاء حاج سید محمد ابن حاج میر محمد علی شهیر به حاج

میرزا کوچک کتاب فروش بر حسب وصیت حاج میرزا جلال الدین ابن اخ حاج میرزا کوچک

مزبور در سال ۱۲۵۲ق وقف کرده است.

۶. انوار التنزيل

از: قاضی ناصرالدین بیضاوی (م: ۶۸۵ق)

از سوره كهف تا آخر قرآن کریم. کاتب: ابواسحاق بن ابوسعید کازرونی، ۸۳۵ق.

۷. نهج البلاغة

از: شریف رضی (م: ۴۰۶ق)،

کاتب: محمد بن عمر بن عبداللطیف، ۹۲۷ق.

۸. تذكرة الفقهاء

از: علامه حلّی (م: ۷۲۶ق).

کاتب: جمال الدین بن فیاض، ۹۲۲ق. جلد اول ودوم. با تملک فخرالدین علی شهیر به

فاضل کاشانی.

۹. مجموعه:

۱. مهج الدعوات ومنهج العناية

از: سید رضی الدین علی بن موسی بن طاوس (م: ۶۶۴ق).

آغاز افتاده: علیه رجل متغیر اللون، فقال: یا أمیر المؤمنین! ائی رجل مسقام.

۲. المجتبی من الدعاء

از: سید رضی‌الدین علی بن موسی بن طاوس (م: ۶۶۴ق).
نسخ زیبا، کاتب: عبدالله بن علیرضا خادم نجفی، ۱۰۸۱ق. دربیلاق محمدیه از توابع
اصفهان، مجدول.

۱۰. خلاصة الاقوال في علم الرجال

از: علامه حلی (م: ۷۲۶ق)
کاتب: حسین بن احمد بن فخرالدین بن محمد انصاری حسینی، ۱۰۰۵ق، با مقابله و تصحیح.

۱۱. سراج القاریء المبتدی وتذكرة المقریء المنتهی فی حلّ قصيدة الشاطبی

از: ابن قاصح ابوالبقاء علی بن عثمان عذری بغدادی (م: ۸۰۱ق)
آغاز: قال مؤلفه الشيخ الإمام علی بن عثمان بن محمد بن احمد بن القاصح رحمة الله عليه:
الحمد لله الذي علم القرآن وزين الانسان بنطق اللسان فطوبى لمن يتلو كتاب الله حق تلاوته.
انجام افتاده: والمسك معروف والمندل العود الرطب.
نسخ خوانا، از قرن ۹ق، متن قصیده با خط شنگرف بر فراز آن مشخص شده است.

۱۲. مجموعه

۱. اصول قراءة ابن كثير بروایتی البزی وقنبل
 ۲. اصول قراءة الكسائی بروایتی الدورى وأبى الحارث
 ۳. اصول قراءة ابى عمرو بروایتی الدورى والسوسى
 ۴. اصول قراءة ابن عامر بروایتی ابن ذكوان وهشام
- از: عماد الدین علی قاری استرآبادی (زنده در اوایل سده ۱۱ق)
کاتب: محمد بن امیر علیهمدانی نجفی، ۹۸۲ق.
۷. تحفه شاهی، در تجوید، به فارسی

از: عماد الدین علی قاری استرآبادی (زنده در اوایل سده ۱۱ق)

آغاز: ای کنه تو برتر از شناسایی ما... وبعد، چنین گوید اضعف عباد الله الهادی عماد
الدین علی الشریف القاری الاسترآبادی... این رساله ای است در بیان مخارج حروف و صفات
وقواعد تجویدی و اختلاف قراءات عشره در فاتحه و اخلاص، مسما به تحفه شاهی، مرتب بر
مقدمه و دوازده باب و خاتمه.

انجام: به معصیت گرفتارند و قرآن ایشان را لعنت کند.

کاتب: محمد مؤذن، قرن ۱۰ ق.

۱۳. مجموعه:

۱. الفوائد الفنارية في المنطق^۱

از: شمس الدین محمد بن حمزه فناری، شرح ایساغوجی اثیرالدین ابهری است.

نسخه از آغاز افتادگی دارد.

۲. الفوائد البرهانية في تحقيق الفوائد الفنارية

از: برهان الدین بن کمال الدین بن حمید

آغاز: الحمد لله الذي زين الأذهان باكتساب التصور والتصديق.

انجام: فالاستثناء اسم من الوضع أى الايجاب ومن الرفع أى السلب.

۳. صغرى در منطق

از میرسید شریف جرجانی (م: ۸۱۶ ق)

آغاز: بدان که هرچه در ذهن درآید اگر خالی از حکم باشد آن را تصور خوانند.

انجام: ویا بگوید که لکنه لیس بفرد فهوزوج.

۴. حاشیه بر شرح تصریف تفتازانی

از: مولانا محمد معلّم

آغاز: قال عمدة العلماء المحققين وزبدة الحكماء الراسخين حاوى الفروع والأصول جامع المعقول والمنقول شمس الملة والدين مولانا محمد البييسى (?) الفومنى المعروف بمعلّم أعلى الله تعالى شأنه... إنّ أسنى مدارج الكمال وأحرى معارج يستحقّ بأن تنصرف الجهد في توشيح المفتتح من المقال... أما بعد، فهذه حواش على الشرح الذي ألفه أفضل المحققين وأكمل المدققين سعد الملة والدين التفتازانى... للمختصر الذي صنّفه الإمام الفاضل الكامل قدوة المحققين عزّ الملة والدين الزنجانى رحمة الله تعالى عليه في علم الصرف كنت قيدها عليه متفرقة حين ما قرأه بعض إخوانى.

نسخ، کاتب: محمود بن محمد کیلاکجانی، ۹۷۰ ق. در مدرسه مولانا محمد بن مولانا حاجی

لشتشائی نودهی، قطع جیبی.

۱۴. الفرائد البرهانية في تحقيق الفوائد الفنارية

از: برهان‌الدین بن کمال‌الدین بن حمید
نسخ خوانا، کتابت: قرن ۱۰ق، قطع جیبی.

۱۵. حاشية شرح المواقف

از: حسن چلبی بن محمد شاه فناری رومی حنفی
آغاز افتاده: خلاف المراد في عالم الشهادة دون عالم الغيب، فتأمل.
انجام: فالتسمية باعتبار هذا المتضمن. وليكن هذا آخر ما أردنا إيراده في حواشي شرح المواقف.
کاتب: شمس‌الدین بن عبدالملک بن عبدالرحمان، ن ۹۵۹ق.

۱۶. مجموعه

۱. حاشية حاشية الخطائى على شرح المختصر

از: ملا عبدالله بن حسین یزدی (م: ۹۸۱ق)
آغاز: الحمد لمن خلق الإنسان وعلمه البيان.

۲. حاشية حاشية الجلالية على تهذيب المنطق = الحرارة في شرح العجالة (منطق-عربی)

از: ملا عبدالله بن حسین یزدی (م: ۹۸۱ق)
آغاز: غاية تهذيب الكلام بمحمد العزيز العلام.

التراث العربي: ۲۵۵/۵.

۳. تحقيق مبحث الموضوع من حاشية ملا عبدالله

کاتب: مقصود بن اسماعیل، قرن ۱۰ق.

۱۷. حاشية المطول

از: ابوالقاسم بن ابی بکر لیشی سمرقندی

آغاز: الحمد لله الذي أنعمنا بتلخيص دقائق المعاني بيدايع البيان.

کتابت در قرن ۱۰ق. با تملک در ۱۱۸۷ق.

۱۸. شرح توحيد مفضل

از: فخرالدین ماوراء‌النهری ساکن قم

آغاز: آفرین جان آفرین پاک را / آن که ایمان داد مشتی خاک را

نسخ خوانا، کاتب: محمد مقیم بن محمد باقر اصفهانی، ۱۰۸۶ق.

۱۹. گوهر مراد

از: ملا عبدالرزاق لاهیجی (م: ۱۰۷۲ق)

کاتب: حسین بن خلیل الله بافقی، ۱۰۸۴ق.

۲۰. شمع یقین

از: حسن بن عبدالرزاق لاهیجی (م: ۱۱۲۳ق)

نستعلیق زیبا، تاریخ کتابت: ۱۲۷۹ق.

۲۱. شرح شافیه

از: محمد هادی بن محمد صالح مازندرانی (م: ۱۱۲۰ق)

تألیف: ۱۰۹۲ق.

نسخ زیبا در زمان حیات مؤلف، حواشی به نستعلیق با امضای "منه دام ظلّه العالی". با

تملک محمد علی واعظ تلواسکانی در ۱۳۴۰ق.

آغاز افتاده: که یاء نسبت گاه ملحق می شود به نام های اعضاء از برای مبالغه.

۲۲. منهاج الوصول إلى علم الاصول

از: قاضی ناصرالدین بیضاوی (م: ۶۸۵ق)

آغاز: تقدّس من تمجّد بالعظمة والجلال.

کاتب: محمد زمان بن صفرقلی، ۱۰۷۶ق.

۲۳. حاشیة شرح التجريد

از: شمس الدین محمد خفری (م: ۹۵۷ق)

با حواشی مفصل سلطان العلماء در کنار صفحات.

نستعلیق، کاتب: محمد باقر جرفادقانی، ۱۰۲۵ق، قطع جیبی.

۲۴. حاشیة شرح مختصر الاصول

از: ملا میرزا جان باغنوی (م: ۹۹۴ق)

نسخه از آغاز افتادگی دارد.

کاتب: محمد مؤمن بن قطب الدین جرفادقانی، ۱۰۹۰ق.

۲۵. مجموعه

۱. فوائد الشرائع

از: شیخ نورالدین علی محقق کرکی (م: ۹۴۰ق)

۲. حاشیة الاثنی عشریة الصلاتیة

از: شیخ بهاء الدین محمد عاملی (م: ۱۰۳۰ق)

التراث العربي: ۲۰۳/۴.

آغاز: قوله: تكبيرة الإحرام وهي ركن. قد يعرف الركن بما تبطل الصلاة بتركه عمداً أو سهواً.
انجام: وأيضاً صدق اسم التصفيق على ضرب بطن إحدى الكفين على ظهر الأخرى موضع
كلام، فتدبر.

۳. المسائل

از: شيخ بهاء الدين محمد عاملی (م: ۱۰۳۰ق)
آغاز: هذه مسائل نقلتها من خط أستاذي وقوله عندي استنادي مولانا علي البافقي، وهو
يسمع من الشيخ الأجل الأكرم الأعلّم الأكمل بهاء الدين محمد العاملی.

۴. صيغ العقود

شيخ نورالدين علي محقق كركي (م: ۹۴۰ق)
کاتب: حاجي محمد بن شاهمير مازندراني، ۱۰۲۸ق. در اصفهان.

۲۶. مجموعه

۱. الارشاد في معرفة حجج الله على العباد

از: محمد بن محمد بن نعمان شيخ مفيد (م: ۴۱۳ق)
کاتب: بهاء الدين بن محمد علي بن حماد حلي حائري، ۱۰۳۸ق در کربلا.

۲. الافصاح في الامامة

از: شيخ مفيد (م: ۴۱۳ق).
کاتب: رضی الدين بن علي جامعی عاملی، در نجف اشرف.
با تملك محمد شريف بن محمد رضا لاهیجی.

۲۷. تفسير منهج الصادقين

از: ملا فتح الله شريف كاشاني (م: ۹۸۸ق)
نسخ زيبا، کاتب: محمد نصير بن محمد علي ابهری جی اصفهانی، ۱۰۹۰ق. جلد سوم، از
سوره يس تا كهف.

۲۸. تفسير منهج الصادقين

از: ملا فتح الله شريف كاشاني (م: ۹۸۸ق)
نسخ زيبا، کاتب: محمد نصير بن محمد علي ابهری جی اصفهانی، ۱۰۹۱ق. جلد پنجم.

۲۹. وسیله نجات^۱

شرح چهل حدیث در فضائل امیرالمؤمنین علیه السلام
از: علیرضا بن فتح الله شریف کاشانی، قرن ۱۲ق.
آغاز افتاده: وأیم الله لولا هم لما خلق الله السماء والأرض... أفقر العباد إلى الله اللطيف على
بن فتح الله الشريف الشهير برضا غفر الله بفضله ذنوبهما...
انجام: تؤذن خروجاً منها وقت علة الشمس فقلنا بالعجب كنا.

۳۰. الصحيفة الكاملة السجادية

نسخ زیبا، ترجمه ادعیه به خط نستعلیق و با شنگرف در زیر سطور به خط شرف الدین
علی بن میرزا محمد حسین گلستانه، قرن ۱۱ق.

۳۱. معراج الشريعة في شرح منهاج الهداية

از: محمد مهدی بن حاج محمد ابراهیم کلباسی (م: ۱۲۷۸ق)
نسخ زیبا، کاتب: محمدرضا نجف آبادی، ۱۲۷۱ق، جلد سوم، رحلی، با مقابله و تصحیح.

۳۲. أنوار الرياض (فقه استدلالی)

از: سید محمد بن عبدالصمد شهبهانی (م: ۱۲۸۷ق)
کاتب: محمد تقی بن محمد حسن خوانساری، ۱۲۹۳ق. جلد دوم، نسخ زیبا، قطع رحلی.

۳۳. رضوان الآملین في حاشية القوانين

از: سید محمد بن عبدالصمد شهبهانی (م: ۱۲۸۷ق).
حاشیه بر قوانین الاصول میرزای قمی است.
نسخ زیبا، کاتب: اسدالله اصفهانی، ۱۲۹۴ق، قطع رحلی، با مقابله و تصحیح.

۳۴. غاية القصوى (اصول فقه)

از: سید محمد بن عبدالصمد شهبهانی (م: ۱۲۸۷ق)
نسخ زیبا، قرن ۱۳ق. جلد دوم کتاب است، قطع رحلی.

۳۵. بشارات الاصول

از: میرزا ابوالمعالی کلباسی (م: ۱۳۱۵ق)
آغاز: الكلام في الأدلة الشرعية، وفيه مقاصد.
انجام: وللتقرير فيه وجه، فكان على المستدل الشهيد الاستدلال به، والله العالم.

نسخ زیبا، کاتب: محمدباقر بن محمد حسن بروجنی، قرن ۱۳ق، عناوین با شنگرف در حاشیه. قطع رحلی.

۳۶. جامع المعجزات

از: محمد واعظ خاکسار اصفهانی (قرن ۱۳ق)

جلد دوم، نستعلیق زیبا، ۱۲۶۹ق.

در صفحه آغاز، نسب سید محمد جعفر خلیفه سلطانی در سال ۱۲۷۰ق، و در پایان کتاب، فهرست کتاب غایه المرام سید هاشم بحرانی در سال ۱۲۷۵ق نگاشته شده است.

۳۷. ریاض الاحزان

از: محمد هاشم بن محمد حسین (قرن ۱۳ق)

جلد دوم کتاب است، شامل نه مجلس، در احوال حضرت زین العابدین علیه السلام و سایر ائمه علیهم السلام که به امر سید حجت الاسلام سید محمدباقر شفتی نوشته شده است.^۱

نسخ زیبا، قرن ۱۳ق، قطع نیمه رحلی. (فهرستواره کتاب‌های فارسی ۱۶۶۸/۳)

۳۸. منتخب التعزیه

از: ابراهیم ارباب اصفهانی فرزند حاج محمد حسین خبوشانی

آغاز: الحمد لله الذي أقرب بوحدانيته آحاد المحدودات.

مؤلف درسی و یکمین سال مجاورت در نجف اشرف، این کتاب را در ۱۱۰ مجلس ترتیب داده است.

تاریخ کتابت: ۱۲۷۵ق در نجف اشرف.

۳۹. ترجمه اصلاح العمل

از: حسن بن محمد علی یزدی (قرن ۱۳ق)

ترجمه رساله عملیه سید محمد مجاهد صاحب مناهل است.

کاتب: محمد اسماعیل بن محمد کاظم اصفهانی، ۱۲۴۰ق. «وکان مدة کتابته أربع وثلاثون يوماً».

۴۰. ترجمه اصلاح العمل

از: حسن بن محمد علی یزدی (قرن ۱۳ق)

نستعلیق، تاریخ کتابت: ۱۲۴۰ق، قطع جیبی.

٤١. مجموعه

١. القصيدة الهائية الازرية، (قرآن الشعر الاكبر وفرقان الفصل الازهر)

از: شيخ كاظم ازرى (م: ١٢١١ق)

كاتب: محمد جابر كاظمى، ١٢٨١ق. به امر عمدة الاخيار حاج محمد كاظم اصفهانى غفورى.
در پايان، بر خى اشعار عربى به انتخاب كاتب آمده است.

٢. توضيح الاشتباه والاشكال في ضبط أسامى الرواة وألقاب الرجال

از: محمد على بن محمد رضا ساوى مازندرانى (قرن ١٢ق)

آغاز: الحمد لله المحمود المتعال.

انجام: أنصارى ذكر له الشيخ قصة حسنة. هذا آخر ما أوردناه، والحمد لله وحده.

٣. هداية المحدثين إلى طريق المحدثين

از: محمد امين بن محمد على كاظمى (بعد ١١١٨ق)^١

آغاز: الحمد لله الذي أنقذنا من شفا جرف الظنون والأوهام.

انجام: وفيه كفاية لمن رام الاطلاع على رواية هذا الوضاع، والحمد لله أولا وآخرا.

كاتب: محمد مهدى بن زين العابدين نجف آبادى، ١٢٥٩ق (دو كتاب اخير).

٤٢. منهاج الكرامة في معرفة الامامة

از: علامه حلى (م: ٧٢٦ق)

انجام افتاده: الخامس إخباره بالغائب والكائن قبل كونه. فأخبر بأن طلحة والزبير...

نسخ زيبا، قرن ١٠ق. (التراث العربي ١٢/٤٢٣)

٤٣. قواعد الاحكام

از: علامه حلى (م: ٧٢٦ق)

كاتب: محمود حسيني گرمودى، ١٠٢٤ق در اصفهان.

٤٤. روض الجنان في شرح ارشاد الازهان

از: شهيد ثانى (م: ٩٦٥ق)

كاتب: نعمة بن عبد فاضل، ١٠٩١ق، جلد اول، قطع نيمه رحلى.

٤٥. منهاج الفلاح

از: على بن شاه محمود باقى (قرن ١١ق)

کاتب: محمد مؤمن بن حاجی کاظم مشهدی، ۱۰۸۷ق، در شاه جهان آباد.

۴۶. روضة المتقين

از: مولانا محمد تقی مجلسی (م: ۱۰۷۰ق)

کاتب: محمد مؤمن قهجاورستانی، ۱۰۶۹ق.

جلد اول و دوم، در حاشیه تصحیح شده است.

۴۷. روضة المتقين

از: مولانا محمد تقی مجلسی (م: ۱۰۷۰ق)

کاتب: ابوالحسن بن محمد معصوم خاتون آبادی، ۱۰۹۱ق، از کتاب زکات تا آخر حج.

۴۸. بحار الانوار

از: علامه ملا محمد باقر مجلسی (م: ۱۱۱۰ق)

آغاز: باب ماورد في كفر معاوية وعمرو بن العاص وأولياءهما لعنهم الله.

کاتب: محمد بن علی بن ثابت حسینی، ۱۱۱۳ق، جلد آخر از کتاب فتن.

۴۹. مجموعه

۱. سؤال و جواب

از: علامه ملا محمد باقر مجلسی (م: ۱۱۱۰ق)

آغاز افتاده: سنی و شیعه در کتاب‌های خود نقل کرده اند که رسول خدا ﷺ امت عیسی را

به مباحله طلبید.

انجام: و پانزده سال درست می‌شود و شیخ هم این چنین فرمودند.

۲. سؤال و جواب

از: فاضل هندی بهاء الدین محمد بن حسن اصفهانی (م: ۱۱۳۳ق)

آغاز: سؤال: غسل جنابت واجب بنفسه است یا واجب لغيره؟

انجام: سؤال ایشان بشود و در وقت دیگر ممکن است که بشود.

۵۰. مقباس المصابيح

از: علامه ملا محمد باقر مجلسی (م: ۱۱۱۰ق)

نسخ زیبا، کاتب: عبدالصمد بن احمد، ۱۲۶۱ق.

۵۱. سفينة النجاة (فقه استدلالی)

از: سید حسین بن علی قائنی اصفهانی (قرن ۱۳ق)

آغاز: الحمد لله المتفرد بأزليته، فكل شيء خاضع لربوبيته.

کاتب: مهدی خراسانی کدکنی، ۱۲۵۰ق، جلد اول.^۱

۵۲. وسائل الشيعة إلى أحكام الشريعة

از: سید محسن اعرجی کاظمی (م: ۱۲۲۷ق).

آغاز: التجارة في اللغة التكتب بالبيع والشراء كما صرح به غير واحد.

انجام: ومات برأ ما فوّه فكيف بإحضار من كفل وهكذا.

تاریخ کتابت: ۱۲۵۷ق.

۵۳. مفتاح الكرامة في شرح قواعد العلامة

از: سید جواد حسینی عاملی (م: ۱۲۲۶ق)

تاریخ کتابت: ۱۲۶۰ق. جلد اول، بانسخه اصل مقابله شده است.

۵۴. تذكرة الفقهاء

از: علامه حلی (م: ۷۲۶ق)

آغاز: كتاب الأمانات وتوابعها وفيه مقاصد.

انجام: فيحكم له به. تمّ الجزء الحادى عشر من تذكرة الفقهاء ويتلوه في الثانى عشر المقصد

السابع في الإجارة.

کاتب: براتعلی بن محمد حسن نجف آبادی، ۱۲۵۵ق.

۵۵. شرح وافية الاصول

از:؟

آغاز افتاده: شارعاً كان أو متشرعاً... وقوله: غايته أنك تقول: هذا التبادر.

انجام: والمرجو ممن نظر إلى هذا التعليق أن يمين على هذا الضعيف...

نسخ زیبا، کاتب: احمد بن نادعلی خوانساری، ۱۲۴۰ق.

۵۶. حاشية القوانين

از: سید علی قزوینی (م: ۱۲۹۸ق)

کاتب: محمد علی کواری من محال کراز، ۱۳۲۹ق، در مدرسه الماسیه اصفهان.

۵۷. شوارق الالهام

از: ملا عبدالرزاق لاهیجی (م: ۱۰۷۲ق)

۱. مجلدات دیگرین کتاب در کتابخانه های آیه الله حججی و آیه الله ریاضی در نجف آباد اصفهان موجود است.

کاتب: سید بشیر بن سید کریم موسوی زیتون رودباری، قرن ۱۳ق.

۵۸. نجات در ضروریات عباد

از: سید حسین بن سید قلندر بن سید رمضان موسوی بربری (قرن ۱۳ق)
از فتوای سید المحققین و قدوة المدققین و محیی شریعة سید المرسلین آقا میر محمد حسینی.

۵۹. حدیقة الاصول

از: محمد مهدی بن محمد اصفهانی (قرن ۱۳ق)

شرح بحث مقدمه واجب از کتاب اشارات الاصول حاجی کلباسی است.
آغاز: الحمد لله الذي هدانا إلى قوانین الإسلام وأرشدنا إلى إشارات قواعد الأحكام.

۶۰. عدة الداعی

از: ابن فهد حلّی (م: ۸۴۱ق)

کاتب: محمد رضا بن محمد حسین استرآبادی، ۱۲۳۱ق، دربار فروش، مدرسه میرزا زکی.

۶۱. عدة الداعی ونجاح الساعی

از: ابن فهد حلّی (م: ۸۴۱ق)

کاتب: ابن عماد الدین حسینی طالقانی، ۱۰۷۹ق. وقف علامة العلماء زبده الفقهاء حاج
سید محمد ابن حاج میر محمد علی شهیر به حاج میرزا کوچک کتابفروش بر حسب وصیت حاج
میرزا جلال الدین ابن اخ مرحوم حاج میرزا کوچک در ۱۲۵۲ق.

۶۲. ترجمه عدة الداعی

از: محمود بن محمد تقی فلاورجانی

نسخه از آغاز افتادگی دارد.

۶۳. اصول الكافی

از: ثقة الإسلام کلینی (م: ۳۲۸ق)

نسخ زیبا، کاتب: اسماعیل بن محمد حسینی مازندرانی شهیر به قزوینی، قرن ۱۱ق، با
مقابله و تصحیح.

این نسخه را محمد تقی بن الله قلی شهیر به ملا پروانه عباسی صفوی در ۱۰۵۳ق وقف کرده است.

۶۴. الاستبصار

از شیخ الطائفة محمد بن حسن طوسی (م: ۴۶۰ق)

نسخ زیبا، کاتب: عبدالواحد بن محمد امین شیرازی، ۱۰۸۴ق، با مقابله و تصحیح. وقف
علامی میرسید علی تفرشی.

۶۵. کنز اللغة

از: محمد بن عبدالمخالق بن معروف (قرن ۹ق)
نستعلیق، تاریخ کتابت: قرن ۱۲ق.

۶۶. تہذیب الاحکام

از: شیخ الطائفة محمد بن حسن طوسی (م: ۴۶۰ق)
کاتب: عطاء اللہ بن جعفر حسینی، ۱۰۸۳ق.

۶۷. تہذیب الاحکام

از: شیخ الطائفة محمد بن حسن طوسی (م: ۴۶۰ق)
کاتب: محمد کاظم شریف ابن شمس الدین، ۱۱۲۵ق. بخشی از کتاب الجنائز است با مقابله و تصحیح.

۶۸. الصافی فی شرح الکافی

از: ملا خلیل قزوینی (م: ۱۰۸۹ق)
تاریخ کتابت: ۱۰۶۳ق. از اول کتاب تا آخر کتاب فضل العلم، مقابله باقر بن طاوس حسینی.

۶۹. مجموعه

۱. شجره الهیہ

از: میرزا رفیع الدین محمد نائینی (م: ۱۰۸۰ق)

۲. رسالہ فی الاخلاق

از:؟

آغاز: أما بعد فلما كانت السعادة التي هي مطلوب الأولين والآخرين لا تنال إلا بالعلم والعمل.

۳. ترجمة الفصول النصيرية

از: رکن الدین محمد بن علی جرجانی

آغاز: أما بعد حمد الله الواجب وجوده الفاضل على سائر القوابل جوده.

تاریخ کتابت: ۱۱۲۳ق. کتاب اول تصحیح و مقابله شده است. با تملک محمد علی بن محمد
رفیع بن محمد ابراهیم مدعوبه سید میرزا ابن محمد رفیع بن محمد علی بن میرزازین العابدین بن
میرزا ابوالحسن بن میرزا رفیعا نائینی.

۷۰. مجموعه

۱. مشکاة الانوار

از: علامه ملا محمدباقر مجلسی (م: ۱۱۱۰ق)

کاتب: محمد موسوی، قرن ۱۳ق.

۲. سراج منیر

از: قاضی محمد شریف شیرازی (قرن ۱۱ق)

آغاز افتاده: ذات تو دانش گداز، کنه تو بینش گسل / وصف تو اندیشه گاه، حیرت تو غم فزا

۳. رساله ذوقیه و شوقیه

از: مولانا ادهم بن قاضی بیک قرشی واعظ خلخالی

مشمول بر مقدمه و سه روضه و یک خاتمه.

آغاز: سبحان الله کَلَّمَا سَبَّحَ اللهُ شَيْءًا... اما بعد، چنین گوید: اقلّ الخلیقة بل اللاشیء فی الحقیقة، فانی برحق و معدوم مطلق، و نمود بی بود، خاک پای علمای دین و محبّ اهل حقّ و یقین، ادهم قرشی واعظ.

انجام: اگر گبرم بخوانی ورمسلمان / به هرملت که هستم ایشتم یار

۴. رساله فتحیه

از: مولانا ادهم واعظ خلخالی

آغاز: حمدات نامحدود و ثنوات نامعدود مفتّح الأبواب و مسبّب الأسبابی رامی رسد و درخور است...

اما بعد، این رساله ایست مسمّی به فتحیه، در بیان آداب سلوک... این نمود بی بود ادهم واعظ قرشی خلخالی متخلص به عزلتی دستور العملی جهت فرقه ای از طفلان راه سلوک نوشت.

انجام: عزلتی از دعویم زان نام من شد عزلتی / نقد عزلت رایگان زان زرکان آورده ام

۵. رساله محیی الاموات

از: مولانا ادهم واعظ خلخالی

آغاز: من بیچاره سودازده سرگردانم / که به اوصاف خداوند سخن چون رانم

... اما بعد، این رساله ایست مسمّی به محی الاموات چه سبب حیات دل‌های مرده می شود در بیان تعقیبات نماز و عوذات و مناجات و اذکار و غیرها من المواعظ والنصایح والآداب

كه اقل الخليفة بل اللاشئ في الحقيقة مقهور نفس اماره مغلوب هوا وهوس ادهم بن قاضى بيك القرشى الواعظ از كتب معتبره چون مصباح كبير ومفتاح الفلاح و عدة الداعى وأنيس العابدين وغيرها من التفاسير المعتمدة والكتب المعتمدة انتخاب نموده بوجه اختصار
انجام: خدايا چنان كن كه پايان كار/ تو خوشنود باشى و ما رستگار
نسخ زيبا، كاتب: حسن بن حسين الطولى، قرن ١١ ق.

٧١. مجموعه

١. لؤلؤة البحرين

از شيخ يوسف بجرانى (م: ١١٨٦ ق)

٢. شرح الشجرة النعمانية في الدولة العثمانية

از شيخ اكبر محي الدين بن عربى طائى آندلسى (م: ٦٣٨ ق)

آغاز: الحمد لله الذي بين البيان لأهل العرفان في كل زمان وأوان.

انجام: والغاصب محروم وسره غير مكتوم. وفي جوف الدائرة.

٧٢. مجموعه

١. البيان

از شهيد اول (م: ٧٨٦ ق)

انجام: الفصل الثانى في الإمساك وفيه مطالب، الأول فيما يسك عنه، وهو أقسام. القسم

الأول في الاستمتاع، يجب. إلى ههنا انتهى خط المصنّف رحمه الله.

٢. الرسالة الرضاعية

از شيخ نورالدين على محقق كركى (م: ٩٤٠ ق)

آغاز افتاده: أعنى اخوتها له إتما بالنسب وإتما بالرضاع فإن ثبوت العمومة المذكورة تابع.

انجام: وذلك غير مقتض للتحريم بوجه من الوجوه، والله أعلم.

٣. صيغ العقود

از شيخ نورالدين على محقق كركى (م: ٩٤٠ ق)

آغاز: الحمد لله حمداً كثيراً كما هو أهله... وبعد، فهذه جملة كافية ببيان صيغ العقود والإيقاعات.

انجام افتاده: وأما الإقرار فليس من العقود والإيقاعات في شئ...
تاريخ كتابت: ٩٥٤ ق.

۷۳. مجموعه

۱. الاعتقادات

از: شیخ صدوق (م: ۳۸۱ ق)

۲. الاثنی عشریات الخمس

از: شیخ بهائی (م: ۱۰۳۰ ق)

کاتب: فتح‌الله بن عین‌الله طالقانی، ۱۰۳۴ ق، در مشهد مقدّس.

۷۴. مجموعه

۱. معراج اهل‌الکمال الی معرفة الرجال

از: شیخ سلیمان بحرانی (م: ۱۱۲۱ ق)

آغاز: الحمد لله الذي هدانا لهذا الذي كنا لنهتدي لولا ما أرسلناك به.

انجام: بکر بن صالح الرازی له کتاب... والذي يظهر لي أنّ الكلّ واحد. إلى هنا كان موجوداً

في نسخة مصححة من معتمد.

۲. ترجمة حماد بن عيسى

از: حجت‌الاسلام سید محمدباقر شفتی (م: ۱۲۶۰ ق)

تاریخ کتابت: قرن ۱۳ ق.

۷۵. التمهيد في اصول الفقه

از: جمال‌الدین عبدالرحیم اسنوی شافعی (م: ۷۷۲ ق)^۱

تألیف: ۷۷۸ ق.

آغاز: الحمد لله مزيل أعدار المكلفين بإرشاد العقول وتمهيد الأصول... فلذلك سمّيته بالتمهيد.

والله المسئول أن ينفع به مؤلف وكاتبه والناظر فيه وجميع المسلمين بمنه وكرمه. ثمّ شرعت في أثناء

ذلك في كتاب آخر على هذا الأسلوب بالنسبة إلى علم العربية مسمّى بالكوكب الدرّي.

انجام: كذا ذكره الرافعي في كتاب القضاء، والله أعلم. قال مصنّفه: فرغت من تحريره في

أواخر سنة ثمان وسبعة وسبعمئة سوى أشياء ألحقها به بعد ذلك...

تاریخ کتابت: ۱۲۵۷ ق.

۱. هدیه العارفين ج ۱ ص ۵۶۱. شیخ احمد بیان در آغاز نسخه به اشتباه آن را «تمهيد الوصول إلى علم الأصول» از علامه حلّي دانسته است.

۷۶. تحفة القراء

ملا مصطفى بن ابراهيم قارى تبریزی (زنده در ۱۰۷۸ق)^۱
کاتب: عبدالله بن عبدالرزاق حسینی، ۱۱۲۱ق.

۷۷. الحدائق الناظرة

از: شیخ یوسف بجرانی (م: ۱۱۸۶ق)
کاتب: کاظم بن صفرعلی اصفهانی، ۱۲۲۵ق. کتاب الصلاة، قطع رحلی.
وقف علامة العلماء وزبدة الفقهاء حاج سید محمد بن حاج میر محمد علی شهیر به حاج میرزا کوچک کتابفروش، بر حسب وصیت آقا میرزین العابدین اخ وصی واقف در ۱۲۵۲ق.

۷۸. المزار

از: شهید اول (م: ۷۸۶ق)
آغاز افتاده: یا نور الله الذي يستضاء به. السلام عليك وعلى أهل بيتك.
نسخ زیبا، کاتب: زمان بن محمد نخجوانی، ۱۱۶۱ق.

۷۹. حاشیة المختصر النافع

از: ؟
آغاز: فهذه فوائد علقها على كتاب النافع مختصر الشرائع لبيان ما يعتمد عليه في الفتوى.^۲
انجام افتاده: وتكره الصلاة على الجنابة الواحدة...

۸۰. المختصر النافع

از: محقق حلّی (م: ۶۷۶ق)
آغاز افتاده: القرآن ونسخه وكسب القابلة مع الشرط.
کاتب: سراج بن جلال الدین، ۱۰۹۶ق.

۸۱. مجمع الفائدة والبرهان

از: مقدّس اردبیلی (م: ۹۹۳ق)
کاتب: حسین بن احمد مسلماوی، ۱۲۴۶ق، نجف اشرف. از شرائط الاضطیاد تا آخر قصاص.

۸۲. المهذب

از: قاضی ابن البراج (م: ۴۸۱ق)

۱. الذریعة ج ۳ ص ۴۶۱.

۲. الذریعة ج ۱۴ ص ۶۰.

کاتب: حسین بن حسن بن علی بن علی بن علی شوشتری واعظ، ۱۲۴۰ق. و ابوالقاسم بن حاج حسینعلی تاجر قزوینی ساکن نجف اشرف، ۱۲۴۰ق.

۸۳. بحار الانوار

از: علامه ملا محمدباقر مجلسی (م: ۱۱۱۰ق)

جلد سوم، تاریخ کتابت: قرن ۱۲ق. بایادداشتی از میرزا محمد کاظم نائب‌الصدر در ۱۲۳۰ق مبنی بر این که جدش (سید محمدباقر پیش نماز عاملی) در سال ۱۱۲۳ق نسخه را وقف کرده است.

۸۴. مفاتیح الشرائع

از: ملا محسن فیض کاشانی (م: ۱۰۹۱ق)

نسخ زیبا، کاتب: محمد حسین بن محمد صادق هزارجریبی ملقب به سالار، ۱۲۱۳ق.

۸۵. مجموعه رسائل فیض کاشانی

۱. الاصول الاصلية

۲. تطهیر السرّ

۳. جهاز الاموات

۴. غنية الاثام في معرفة الساعات والايام

از: ملا محسن فیض کاشانی (م: ۱۰۹۱ق)

نسخ زیبا، کاتب: جلال‌الدین محمد بن محمد ابراهیم طهرانی ملقب به صمت، ۱۰۷۳ق، با مهر لطف‌الله.

۸۶. القاموس المحيط

از: فیروزآبادی (م: ۸۱۷ق)

کاتب: محمد عظیم بن ابو محمد نیشابوری، ۱۰۹۹ق، قطع رحلی بزرگ.

۸۷. فروع الکافی

از: ثقة الإسلام کلینی (م: ۳۲۸ق)

کاتب: محمد حسین بن محمد شاه‌حسینی مرعشی شوشتری، ۱۰۵۴ق. از کتاب طلاق تا آخر.

۸۸. فروع الکافی

از: ثقة الإسلام کلینی (م: ۳۲۸ق)

تاریخ کتابت: ۹۷۱ق. با مقابله و تصحیح. تملک محمد رسول بن عبدالعزیز کاشانی در ۱۲۴۱ق.

۸۹. شرح الحكمة العرشية

از شیخ احمد احسائی (م: ۱۲۴۱ق)

آغاز: الحمد لله... أما بعد، فيقول العبد المسكين أحمد بن زين الدين الأحسائي: إن جناب المحترم الممجد... قد التمس مني أن أشرح الرسالة المسماة بالعرشية للعالم الجليل الفاخر والحكيم المتوغل الماهر...

نسخ زيبا، تاريخ كتابت: قرن ۱۳ق، جلد اول.

۹۰. شرح الحكمة العرشية

از شیخ احمد احسائی (م: ۱۲۴۱ق)

آغاز: أما بعد، فيقول العبد المسكين... هذا الجزء الثاني من شرح العرشية لصدرالدين الشيرازي الشهير بملا صدرا. قال: المشرق الثاني في علم المعاد.

نسخ زيبا، تاريخ كتابت: قرن ۱۳ق، جلد دوم.

۹۱. شرح الحكمة العرشية

از شیخ احمد احسائی (م: ۱۲۴۱ق)

نسخ زيبا، تاريخ كتابت: قرن ۱۳ق، جلد دوم.

۹۲. شرح شرائع الاسلام

از: سيد اسدالله بن محمد باقر موسوي شفتي (م: ۱۲۹۰ق)

كتاب الصلاة، مباحث اعداد صلاة و مواقيت و قبله و لباس مصلّي، نسخه اصل به خط مؤلف.

۹۳. شرح شرائع الاسلام

از: سيد اسدالله بن محمد باقر موسوي شفتي (م: ۱۲۹۰ق)

كتاب الصلاة، از بحث ركوع تا قنوت، نسخه اصل به خط مؤلف.

۹۴. شرح شرائع الاسلام

از: سيد اسدالله بن محمد باقر موسوي شفتي (م: ۱۲۹۰ق)

كتاب الزكاة، نسخه اصل به خط مؤلف.

۹۵. مفاتيح الاعجاز در شرح گلشن راز

از: شمس الدين محمد لاهيجي (م: ۸۹۲ق)

تاريخ كتابت: قرن ۱۰ق. با تملك محمد معصوم بن محمد زمان در ۱۱۸۷ق در قزوین.

۹۶. تفسیر مواهب علیه

از: ملا حسین کاشفی سبزواری (م: ۹۱۰ق)

تاریخ کتابت: قرن ۱۰ق. از تفسیر سوره مریم تا آخر قرآن کریم. قطع رحلی.

۹۷. شرح تجرید

از:؟

کاتب: باقر بن هاشم حسینی، ۱۰۸۹ق، اصفهان مدرسه درب کوشک.

۹۸. ترجمه و شرح الغیه شهید^۱

از:؟

تألیف: قرن ۱۱ق. در متن از شیخ بهائی با تعبیر «أمد الله أيامه» یاد شده است.

آغاز افتاده: ...وتیقن الحدث والشک فی الوضوء یعنی دهم از موجبات وضو یقین بودن

است در حدث در وقتی از اوقات باشک در حصول طهارت بعد از آن.

انجام: آن نماز را مجازاً قضا می‌گویند و اگر چه فی الحقیقه قضایست... دامت الغبراء وما دارت

الخضراء وسلّم تسليماً.

کاتب: محمد بن شاه علی، ۱۱۲۲ق، در مزرعه بحرآباد.

۹۹. ترجمه مصباح المتهدّد صغیر

از:؟

آغاز افتاده: فصل در عبادات شبانروز. عبادات شبانروز بر دو قسم است.

انجام افتاده: المحرم، این ماه آخر شهر الحرام بود، و حرمت او در جاهلیت و اسلام بزرگ بود...

تاریخ کتابت: قرن ۱۲ق.

۱۰۰. احیاء علوم الدین

از: امام محمد غزالی (م: ۵۰۵ق)

انجام: ذم الغرور، و به تمّ ربع المهلكات والحمد لله رب العالمین.

نستعلیق، کاتب: حسن بن محمد بن عیسی، ۱۱۰۷ق.

۱۰۱. القواعد والفوائد

از: شهید اول (م: ۷۸۶ق)

کاتب: نظام الدین هروی، ۹۶۷ق. نسخه فرسوده.

۱۰۲. الصافی

از: ملا محسن فیض کاشانی (م: ۱۰۹۱ق)

کاتب: نورالله بن عبدالحسین حسینی، ۱۱۰۰ق. از تفسیر سوره کهف تا آخر قرآن کریم.

با مقابله سید محمد مؤمن بن سید محمد در ۱۱۷۲ق.

۱۰۳. غایة المرام فی شرح أحادیث الائمة الکرام

از: سید نعمة الله جزائری (م: ۱۱۱۲ق)

آغاز: الحمد لله الذي أرسل رسوله بالحق بشيراً ونذيراً، وأمره بنصب أعلام الهداية وطهرهم تطهيراً.

تاریخ کتابت: قرن ۱۲ق، از کتاب المزار تا آخر کتاب المکاتبة.

۱۰۴. فتح الباب، شرح فارسی باب حادی عشر

از: عبدالوحيد بن صفی الله واعظ لاهیجانی (شاگرد شیخ بهائی)^۱

آغاز افتاده: ونور ضریحه، که با وجود آن که الفاظش کم است معانیش بسیار است... بعضی از برادران دینی و دوستان یقینی، از این بنده جانی، عبدالوحيد واعظ بن صفی الله لاهیجانی التماس کردند که می خواهیم که ما را به فتح این باب راه نمایی، و این در به روی ما گشایی، تا ما نیز چون سایر یاران عزیز، در خانه معرفت در آییم.

انجام: فصل نهم در بعضی از سرائر امام نهم... یعنی می دانم که چند کس از بنی آدم.

۱۰۵. حاشیة فرائد الاصول

از: آخوند ملا محمد کاظم خراسانی (م: ۱۳۲۸ق)

کاتب: عبدالله (علی) رویدشتی اصفهانی نجفی، ۱۲۹۵ق - ۱۳۰۳ق. با حواشی مفصل از

کاتب و تقریراتی در اصول فقه با عنوان فیض غروی.

۱۰۶. مفاتیح الشرائع

از: ملا محسن فیض کاشانی (م: ۱۰۹۱ق)

کاتب: ابراهیم بن محمد مقیم لنگرودی، ۱۲۰۴ق.

۱۰۷. سؤال و جواب (ریاض الاحکام)

از: میرزا ابوالقاسم گیلانی قمی (م: ۱۲۳۱ق)

تدوین: محمد حسن بن محمد صالح نوربخشی.

آغاز: جواهر حمدی که جواهرشناسان جواهرخانه بیان از تحدید بهای آن قاصر... و از جمله آن سه مجلد کتاب جواب مسائل که حدایق نواریس راهریک حاوی و شامل بودند این مجلد شریف است که مجلد سیم است موسوم شد به ریاض الأحکام که فی الحقیقه حدایق سعادات انام است.

نسخ، تاریخ کتابت: قرن ۱۳ق، قطع رحلی.

۱۰۸. ریاض السالکین فی شرح صحیفه سید الساجدین

از: سید علیخان مدنی شیرازی (م: ۱۱۲۰ق)

نسخ زیبا، از روضه ۱۶ تا آخر روضه ۲۸. قرن ۱۳ق.

آغاز: الحمد لله مقیل عثرات المذنبین وراحم عبرات المنینین.

۱۰۹. الزهرات الزویة فی الروضة البهیة

از: شیخ علی بن حسن بن زین الدین عاملی (م: ۱۱۰۴ق)

نسخه حاضر حاشیه بر طهارت شرح لمعه است.

آغاز: قوله قدس سرّه: الباء للملابسة والظرف مستقر.

تاریخ کتابت: قرن ۱۱ق. با تملک محمد حسین بن محمد صالح حسینی در ۱۱۴۷ق.

۱۱۰. مجموعه

۱. الزهرات الزویة فی الروضة البهیة

از: شیخ علی بن حسن بن زین الدین عاملی (م: ۱۱۰۴ق)

از کتاب العتق تا آخر دیات شرح لمعه.

۲. حاشیه حاشیه السلطان علی شرح اللمعة

از: شیخ علی بن حسن بن زین الدین عاملی (م: ۱۱۰۴ق)

انجام افتاده: ویصحّ الرهن فی زمن الخیار. کتب هنا الظاهر أنّ المراد رهن المشتري للمبیع.

نسخ زیبا، کاتب: اسماعیل اصفهانی، ۱۲۰۳ق.

۱۱۱. شرح المکنونة (در اصول عقائد)

از: شیخ عبدالجواد بن عبدالرحیم باغبابادارانی اصفهانی

تاریخ کتابت: قرن ۱۳ق. نسخه اصل، قطع جیبی.

۱۱۲. التنبیهاة العلیة علی وظائف الصلاة القلیبة

از: شهید ثانی (م: ۹۶۵ق)

کاتب: محمد عتیق، قرن ۱۲ق.

۱۱۳. تهذیب الاحکام

از: شیخ الطائفة محمد بن حسن طوسی (م: ۴۶۰ق)

تاریخ کتابت: ۱۰۹۶ق. از کتاب الطلاق تا آخر دیات، با حواشی به نقل از علامه مجلسی.

۱۱۴. تذکرة الفقهاء

از: علامه حلّی (م: ۷۲۶ق)

تاریخ کتابت: قرن ۱۲ق. با تملک در ۱۱۱۳ق. از کتاب قرض تا آخر حواله.

۱۱۵. مجموعه

۱. قانونچه در طب

از: محمود بن محمد چغمینی خوارزمی (قرن ۹ق)

۲. نان و حلوا

از: شیخ بهائی (م: ۱۰۳۰ق)

۳. شیر و شکر

از: شیخ بهائی (م: ۱۰۳۰ق)

نستعلیق زیبا، کاتب: محمد علی بن محمد رضا هرنندی، ۱۲۸۰-۱۲۸۱ق. قطع جیبی.

۱۱۶. تجرید الکلام

از: خواجه نصیرالدین محمد طوسی (م: ۶۷۲ق)

نسخ زیبای جلی، تاریخ کتابت: قرن ۱۳ق، قطع نیمه رحلی. اوایل کتاب دارای حواشی مفصل.

با تملک عبدالنبی بن محمد مفید.

۱۱۷. هدایة الطالبین

از: میرسید حسن مدرّس (م: ۱۲۷۳ق)

تاریخ کتابت: قرن ۱۳ق. تصحیح شده و حواشی بان نشان "س" دارد.

۱۱۸. الرعایة

از: شهید ثانی (م: ۹۶۵ق)

کاتب: سید علی حسینی، ۱۰۸۳ق.

۱۱۹. الرسالة النفلية

از: شهید اول (م: ۷۸۶ق)

نسخ درشت، تاریخ کتابت: ۱۰۲۵ق، قطع جیبی.

۱۲۰. اللعة الدمشقية

از شهید اول (م: ۷۸۶ق)

کاتب: محمد لایذ آل شیخ ناصر، ۱۰۷۹ق.

۱۲۱. زبدة البیان

از مقدّس اردبیلی (م: ۹۹۳ق)

تاریخ کتابت: ۱۲۲۶ق.

۱۲۲. المناهل

از سید محمد بن علی طباطبائی مجاهد (م: ۱۲۴۲ق)

تاریخ کتابت: قرن ۱۳ق. کتاب الزکاة.

۱۲۳. شرح الهدایة الاثریة

از صدر المتألهین شیرازی (م: ۱۰۵۰ق)

آغاز نونویس، تاریخ کتابت: قرن ۱۳ق.

۱۲۴. منبع الحیة فی عبارات الاحیاء والاموات (در اصول فقه)

از محمد بن حاج محمد ابراهیم کلباسی

جلد دوم.

آغاز افتاده: ...وفی العدة: فصل الأمر عبارة عن قول القائل لمن هو دونه افعَل.

انجام: وإنما أظننا الكلام في مسألة إن الأمر هل للوجوب أم لا لكونها من المهمات. قد تمّ

المجلد الثاني...

تاریخ کتابت: قرن ۱۳ق. نسخ، قطع رحلی.

۱۲۵. منیة الراغب فی شرح بغیة الطالب

از شیخ موسی بن جعفر کاشف الغطاء (م: ۱۲۴۳ق)

تألیف: ۱۲۳۴، جلد اول.

۱۲۶. مجموعه

۱. اصول دین

از محمد باقر بن میر محمد اسماعیل واعظ اصفهانی (قرن ۱۳ق)

آغاز: الحمد لله... چنین گوید محتاج فیوضات ربانی و توفیقات سبحانی... که این مختصری است در اصول دین که حسب الخواش بعضی از برادران دینی قلمی گردید.

۲. تجوید قرآن

از: حافظ طاهر قاری اصفهانی (قرن ۹ ق)

آغاز: الحمد لله... اما بعد، چنین گوید حقیر فقیر جانی حافظ طاهر اصفهانی عفی عنه که این مختصر مشتمل است بر قاعده و ضابطه چند در تجوید و تصحیح قرآن عظیم. انجم: قیاس نتوان کرد و بروی اشکالی باقی نماند، والله أعلم. تاریخ کتابت: ۱۲۱۵ ق (کتاب اول) ۱۲۱۸ ق (کتاب دوم).

۱۲۷. مائده سماویة

از: آقارضی الدین خوانساری (قرن ۱۲ ق)

نسخ، کاتب: سید محمد صادق بن زین العابدین خوانساری، ۱۲۴۱ ق، قطع جیبی.

۱۲۸. مجموعه

۱. الباب الحادی عشر

از: علامه حلی (م: ۷۲۶ ق)

۲. الخلاصة في الكلام

از: قطب الدین سبزواری

آغاز: الحمد لله رب العالمین... اعلم أنّ هذا الكتاب يشتمل على مسائل تتعلق بعلم الأصول. انجم: واحشرنا معهم وأثبتنا ثوابهم في الدنيا والآخرة.

۳. اصول الدين

از: شیخ الطائفة محمد بن حسن طوسی (م: ۴۶۰ ق)

التراث العربي: ۹۶/۲.

آغاز: إذا سألك سائل وقال ما الإيمان قل هو التصديق بالله وبالرسول.

انجم: فثبت إعادة الأجسام وهو المطلوب.

۴. رسالة في الايمان

از:؟

آغاز: بسم الله الرحمن الرحيم اكر سؤال کنند که ایمان چه عبارتست؟ قل الإيمان عبارة عن

التصديق النبي.

انجام: و خزاینه قلب المؤمن لا شک ومن شک فهو کافر.

۵. الرسالة الالفية

از شهید اول (م: ۷۸۶ ق)

۶. ثلاثون مسألة

از شیخ الطائفة محمد بن حسن طوسی (م: ۴۶۰ ق)

۷. الجعفرية

از شیخ نورالدین علی محقق کرکی (م: ۹۴۰ ق)

۸. الاثنی عشرية الصلواتية

از شیخ بهائی (م: ۱۰۳۰ ق)

۹. الاثنی عشرية الصومية

از شیخ بهائی (م: ۱۰۳۰ ق)

۱۰. الاثنی عشرية الحجية

از شیخ بهائی (م: ۱۰۳۰ ق)

کاتب: محمد مراد بن محمد مهدی کشمیری، ۱۰۵۰ ق (کتاب اول)، ۱۰۵۶ ق، فی صحن
الرضا علیه السلام عند جلوسه سيدنا محمد طال الله عمره، من نسخة مولانا فضيلت پناه ملا محمد رضا
الهی (کتاب سوم)، ۱۰۵۷ ق (کتاب سوم).

۱۲۹. مجموعه

۱. رساله در توحيد

از محمد بن محمود دهدار (قرن ۱۱ ق)

آغاز: حمد و سپاس بی قیاس مر خداوندی را که در مشکاة دل انسان چراغ و لکن یسعی
قلب عبدی المؤمن برافروخت.

انجام: جامی که نه مرد خانقاه است و نه دیر/ نه باخبر از فقه و نه آگاه ز سیر/ هم فاتحه
هم خاتمه اش جمله به وی / فاتح بالخیر رب و اختم بالخیر.

۲. ده قاعده

از میرسید علی همدانی (م: ۷۸۶ ق)

آغاز: حمد و ثنای نامتناهی پروردگاری را که استحکام قواعد اسلام را... اما بعد بدان ای
عزیز که راه‌های طالبان حق به جانب بارگاه احدیت بیشتر از آن است که آن را حصر توان کرد.

انجام: وازلذت حلاوت میوه حکمت و ولایت محروم مانده. جعلنا الله وایاکم ممن بعد بطاعته وفاز بحبته انه قریب مجیب.

نستعلیق، تاریخ کتابت: ۱۳۰۱ق، قطع جیبی.

۱۳۰. کفایة الاحکام

از: ملا محمد باقر سبزواری (م: ۱۰۹۰ق)

نسخ زیبا، تاریخ کتابت: قرن ۱۲ق نیمه اول، در حاشیه تصحیح شده است.

۱۳۱. حاشیة شرح مختصر الاصول

از: ملا میرزا [شیروانی یا باغنوی!]

ناقص الطرفین. نیمه اول تصحیح شده است، با حواشی به نستعلیق.

۱۳۲. شرح المختصر النافع

از: سید علی بن محمد علی طباطبائی (م: ۱۲۳۱ق)

کاتب: محمد بن حسن بن علی بن علی شوشتری، ۱۲۲۰ق در اصفهان.

۱۳۳. ریاض المسائل

از: سید علی بن محمد علی طباطبائی (م: ۱۲۳۱ق)

کاتب: محمد رفیع بن حاج ابراهیم ندوشنی یزدی، ۱۲۵۶ق.

۱۳۴. الدرر البهیة

از: ملا محسن بن محمد سمیع کرمانشاهی (قرن ۱۳ق)

آغاز: سبحانه من لا یزال محسنًا.

نسخ زیبا، تاریخ کتابت: قرن ۱۳ق.

۱۳۵. صراط النجاة

از: علامه ملا محمد باقر مجلسی (م: ۱۱۱۰ق)

کاتب: محمد هاشم بن سید علی حسینی شیرازی، ۱۲۱۹ق.

۱۳۶. مجموعه

۱. کبری در منطق

از: میر سید شریف جرجانی (م: ۸۱۶ق)

۲. صغری در منطق

از: میر سید شریف جرجانی (م: ۸۱۶ق)

۳. النافع يوم المحشر في شرح الباب الحادى عشر

از: فاضل مقداد سيورى (م: ۸۲۱ق)

۴. الالفية في فقه الصلاة اليومية

از: شهيد اول (م: ۷۸۶ق)

تاريخ كتابت: ۱۱۱۶ق و ۱۱۱۰ق، ابراهيم بن محمد، (كتاب اخير).

۱۳۷. مجموعه

۱. حاشية معالم الاصول

از: سلطان العلماء حسين بن رفيع الدين مرعشى (م: ۱۰۶۴ق)

۲. أتمودج من علم البلاغة وتوابعها

از:؟

کاتب: جعفر خوانسارى، ۱۲۲۵ق، کتاب دوم، قطع جيبى.

۱۳۸. تلخيص المفتاح

از: خطيب قزوینی (م: ۷۳۹ق)

کاتب: ميرزا عبدالحسين بن ميرزا محمد مسيح طيب، ۱۲۲۵ق.

۱۳۹. الوافية في الاصول

از: عبد الله بن حاجى محمد بشروى تونى (م: ۱۰۷۱ق)

نسخ، کاتب: محمد كاظم موسى، ۱۲۳۸ق. قطع جيبى.

۱۴۰. حاشية شرح التجريد

از: ملا عبد الرزاق لاهيجى (م: ۱۰۷۲ق)

نسخ، تاريخ كتابت: قرن ۱۳ق. قطع جيبى.

۱۴۱. شرح الاشارات والتنبيهات

از:؟

تاريخ كتابت: ۱۱۰۴ق - ۱۱۰۵ق.

۱۴۲. مطالع الانظار في شرح طوابع الانوار

از: شمس الدين محمود اصفهانى (م: ۷۴۹ق)

تاريخ كتابت: ۸۶۸ق، ناقص الأول.

۱۴۳. حاشیة الشمسية

از: سعدالدين تفتازانى (م: ۷۹۳ق)
آغاز: الحمد لله الذي بصرنا بنور الهداية.

۱۴۴. شرح العقائد النسفية

از: سعدالدين تفتازانى (م: ۷۹۳ق)
آغاز: الحمد لله المتوحد بجلال ذاته وكمال صفاته.
تاريخ كتابت: قرن ۹ يا ۱۰ق. تممه ملا احمد بن ملا على.

۱۴۵. مختلف الشيعة

از: علامه حلى (م: ۷۲۶ق)
نسخ زيبا، تاريخ كتابت: ۱۱۰۷ق. از كتاب النكاح تا كتاب القضاء، قطع نيمه رحلى.

۱۴۶. كتاب من لا يحضره الفقيه

از: شيخ صدوق (م: ۳۸۱ق)
نسخ زيبا، تاريخ كتابت: ۱۰۹۹ق. مجدول، داراى حواشى بسيار به نستعليق.

۱۴۷. الوافى

از: ملا محسن فيض كاشانى (م: ۱۰۹۱ق)
نسخ زيبا، تاريخ كتابت: قرن ۱۲ق. از كتاب الحج تا مكاسب.

۱۴۸. ذكرى الشيعة

از: شهيد اول (م: ۷۸۶ق)
نسخ خوانا، تاريخ كتابت: قرن ۱۱ق، مجلد قطور.
۱۴۹. نيل المرام في مذهب الأئمة عليهم السلام

از: عبدالرحيم بن معروف (قرن ۱۱ق)
آغاز: حمد وافرو ثنائى متكاثرت حضرت خالق را...
انجام افتاده: باب پنجم در عاقله و تعيين محل و كيفيت تقسيط و بيان لواحق.

۱۵۰. شرح مختصر الاصول

از: قاضى عضدالدين ايجى (م: ۷۵۶ق)
آغاز: الحمد لله الذي برأ الأنام وعمهم بالإكرام والدعوة إلى دار السلام.
كاتب: حسين بن على خوئى، ۱۲۳۷ق، اصفهان.

۱۵۱. حاشیة الكشاف

از: میرسید شریف جرجانی (م: ۸۱۶ق)
آغاز: قال جار الله العلامة أحسن الله إكرامه في دار المقامة الحمد لله الذي أنزل القرآن... دَلَّ
بلامى الجنس والملك على اختصاص الحمد به ثم وصفه بإنزال القرآن.
انجام: بل هي في أنفسها رزق. لك الحمد يا ذا الجود والعلى على تيسير تميم النسخة الشريفة.
تاریخ کتابت: ۱۰۵۱ق، در مدرسه نواب آصف جاهی.

۱۵۲. وسائل الشيعة

از: شیخ حرّ عاملی (م: ۱۱۰۴ق)
کاتب: حسن بن ابراهیم، ۱۲۳۶ق. کتاب الصلاة، قطع رحلی.

۱۵۳. تفسير خلاصة المنهج

از: ملا فتح الله شریف کاشانی (م: ۹۸۸ق)
تاریخ کتابت: قرن ۱۱ق، خطوط مختلف.

۱۵۴. تفسير خلاصة المنهج

از: ملا فتح الله شریف کاشانی (م: ۹۸۸ق)
کاتب: محمد تقی بن محمد علی معلّم همدانی، ۱۰۷۰ق. جلد اول.

۱۵۵. تعليق على حاشية السيد السند على المطول

از:؟
آغاز: الحمد لله فاتح الوجود، وأستعين به مبدأ كل شاهد ومشهود.

۱۵۶. ريحانة الناظرين

از: عبد الجواد بن عبد الرحيم باغباندارانی اصفهانی (قرن ۱۳ق)
نسخه اصل، قطع جیبی.

۱۵۷. مجموعه

۱. مفاتيح الشرائع

از: ملا محسن فیض کاشانی (م: ۱۰۹۱ق)
بخش مفاتيح الأكل والشرب است.

۲. شرح منهاج الهداية

از:؟

آغاز: القول في الجمالة. قوله: الجمالة ثابتة بالنص والإجماع جائزة من الطرفين... أقول: الجمالة مثلثة الجيم عقد دال على الإذن.

۳. صیغ العقود

از: علامه ملا محمد باقر مجلسی (م: ۱۱۱۰ ق)
آغاز: الحمد لله الذي أحلّ النكاح وندب إليه.

۴. شرح مفاتيح الشرائع

از: محمد هادی بن مرتضی کاشانی (قرن ۱۲ ق)
آغاز: بسم الله... قال المصنّف ره مفاتيح النذور والعهود... أقول: قد اتفقت كلمة الأخیار واستفاضت الآيات والأخبار على مشروعیة النذر.

کاتب: محمد بن عبدالله موسوی شاهاندشتی لاریجانی، ۱۲۱۵ ق، مدرسه میرزا حسین اصفهان. قطع رحلی.^۱

۱۵۸. صحاح اللغة

از: اسماعیل بن حماد جوهری (م: ۳۹۳ ق)
از باب الهمزة تا باب الجیم ماده العوج.
نسخ زیبا، تاریخ کتابت: قرن ۱۲ ق، قطع رحلی.

۱۵۹. قواعد الاحکام

از: علامه حلی (م: ۷۲۶ ق)
از کتاب النکاح تا پایان کتاب.
تاریخ کتابت: قرن ۱۱ ق، در حاشیه تصحیح شده و بلاغ علامه مجلسی در آن دیده می شود.

۱۶۰. لطائف الطوائف

از: عبدالجواد بن عبدالرحیم باغبابادارانی اصفهانی (قرن ۱۳ ق)
نسخه اصل، قطع جیبی.

۱. در آغاز کتاب تفصیل سیاهه کتب کاتب (که از علمای اصفهان و جدّ آیه الله شهید سید ابوالحسن شمس آبادی است) ذکر شده و تصریح نموده که این کتب به خط او است: نان و حلوا، شرح آقا هادی بر مفاتیح دو جلد، معالم الأصول، شرح دروس، حاشیه ملا محمد صالح بر معالم، حاشیه ملا میرزا بر معالم، بیاض زیارت دوره، علم نجوم، مرثیه محتشم.

۱۶۱. موازين القسط

از: محمد حسین بن آقا محمد علی نجفی هزارجریبی (قرن ۱۳ق)

آغاز: الحمد لله ملهم الحقایق ومعلم الدقایق والمنعم المفضل على كل راقد ورامق... وبعد فهذه عنوانات زاهرات باهرات صدرت بها هذا الكتاب، وكلمات تامات شارقات بارقات باقيات صالحات رسمتها ورقتها قبل المباحث والأبواب... فاعلم أن لهذا الكتاب عنوانات ثلاثة: الحان قدوسية جبروتية، وألوان طواويسية ملكوتية، وتقديسات كروبية لاهوتية. أما الألحان القدوسية الجبروتية فهي في تعداد ما كشف لي من الحقایق والمطالب التي نحتها بعد ما كشف لي في ردّ تفاصيل مذاهب الفلاسفة والحكماء والصوفية والشعراء والشيخية... ثم ردّ كلمة واحدة من كلماتهم الجامعة في وحدة الوجود، وهو قولهم: بسيط الحقيقة كل الأشياء، بكلام واف من الشيخ أحمد، ردّا منهم عليهم بكلام قرنائهم وإن كان من خصمائهم وأحسن منهم، ويستطرد فيه عدّ مؤلفاتي وذكر مؤلفات والدي العلامة أعلى الله مقامه.

وأما الألوان الطواويسية الملكوتية فهي في بيان زلات وقعت في بيان جواهر الكلام وكلام العلامة المجلسي ره من شرح أربعينه في مبحث الكر... وأما العنوان الثالث... ففي بيان حقيقة نبذ من الآيات والأخبار التي تأولوها الحكماء والصوفية في إثبات قولهم بوحدة الوجود.^۱ تاريخ كتابت: ۱۲۷۷ق، نسخه اصل، قطع جیبی.

۱۶۲. سند الموحّد وحجة السالك

از: محمد بن عبدالله زنجانی

آغاز: زبباترین کلامی که مشائیان مسلک توحید رابه كشف دقایق و اشراق حقایق در افتتاح معانی و بدایع نکته دانی شیرین بیان سازد، حمد واجب متکلمی است جل شأنه... این مختصری است در اصول دین... اقلّ الطلاب والمشتغلین محمد بن عبدالله زنجانی تألیف نموده. نستعلیق، تاریخ کتابت: قرن ۱۳ق.

۱۶۳. فوائد الشرائع

از: شیخ نورالدین علی محقق کرکی (م: ۹۴۰ق)

۱. مؤلف در اوایل کتاب سایر آثار خود را بدین شرح نام برده است: روح العبادة در اسرار الصلاة، سدرة المنتهی فی تفسیر سورة الإخلاص، رساله ماء الذهب و خلاصة المذهب در مسائل میاه و غیرها، رساله البوارق در عدم جواز تداخل اسباب و ردّ فاضل نراقی در عوائد.

تاریخ کتابت: قرن ۱۲ ق، با تملک حجت الاسلام سید محمد باقر شفتی، قطع جیبی.

۱۶۴. انوار التنزیل

از: قاضی ناصرالدین بیضاوی (م: ۶۸۵ ق)

جلد اول کتاب است.

تاریخ کتابت: ۱۱۰۶ ق، ثلث اول کتاب دارای حواشی فراوان است.

۱۶۵. انوار التنزیل

از: قاضی ناصرالدین بیضاوی (م: ۶۸۵ ق)

جلد اول کتاب است. انجام افتاده: قالاً ربنا ظلمنا أنفسنا ضررنا.

تاریخ کتابت: قرن ۹ یا ۱۰ ق.

۱۶۶. حاشیة أنوار التنزیل

از؟

آغاز افتاده: ... والقرآن في اللغة مصدر بمعنى الجمع.

انجام: کشف عنها غطاءه بقوله وتنزله أي حظ هذا الكلام من درجته التي هو فيها إلى

مرتبته الأولى ...

تاریخ کتابت: قرن ۱۰ ق.

۱۶۷. ریاض المسائل

از: سید علی بن محمد علی طباطبائی (م: ۱۲۳۱ ق)

تاریخ کتابت: ۱۲۵۲ ق. از مواریت تا پایان دیات.

۱۶۸. حاشیة الشمسیة

از: عصام الدین اسفراینی (م: ۹۴۴ ق)

آغاز: خیر منطلق یعصم عن الخطأ سهام الدعاء ویتنظم فی صدر کل کلام بطلت له حسن الانتهاء.

تاریخ کتابت: قرن ۱۰ ق.

۱۶۹. کشف الظلام عن وجوه شرائع الاسلام

از: شیخ محسن بن حاج مرتضی اعسم نجفی (م: ۱۲۳۸ ق)

بخش هایی از جلد چهارم در طهارت تراویه و جلد ششم در افعال صلاة است.

۱۷۰. سجاوندی قرآن کریم

از؟

آغاز افتاده: الظلمات إلى النور مدنی الأول وعدد كلماتها ستة ألف كلمة ومائة واحدی وعشرون كلمة.

انجام: جملة القرآن على عدّ أهل البصرة وهو قول عالم الجحدري.

نسخ زيبا، تاريخ كتابت: قرن ۱۰ ق.

۱۷۱. الصافي في شرح الكافي

از: ملا خليل قزويني (م: ۱۰۸۹ ق)

نستعليق زيبا، تاريخ كتابت: قرن ۱۱ ق، از كتاب طلاق تا اطعمه واشربه.

۱۷۲. حاشية وافية الاصول

از؟

آغاز: الباب الرابع في الأدلة العقلية المعروف بين أهل الأصول.

تاريخ كتابت: قرن ۱۳ ق. عناوين نانوشته، قطع رحلي.

۱۷۳. مسالك الافهام

از: شهيد ثانی (م: ۹۶۵ ق)

كتاب النكاح. آغاز افتاده: إلى المجاز أمكن حملة هنا على حقيقته ومجازه.

تاريخ كتابت: قرن ۱۲ ق.

۱۷۴. حاشية شرح التصريف

از: سراج الدين محمد بن عمر حلبی (م: ۸۵۰ ق)

كشف الظنون: ۱۱۴۰/۲.

آغاز: نحمد الله على أن وفقنا صرف المهمة نحو المعاني والبيان.

تاريخ كتابت: قرن ۱۱ ق. وقف بهرام بيك.

۱۷۵-۱۷۷. اليواقيت الحائرة في مدح آل خير البرية

از: عبد الجواد بن عبد الرحيم باغبابادارانی اصفهانی (قرن ۱۳ ق)

جلد اول و دوم و سوم، نسخه اصل به خط مؤلف.

۱۷۸. وجيزة في شجرة مباركه

از: عبد الجواد بن عبد الرحيم باغبابادارانی اصفهانی (قرن ۱۳ ق)

نسخه اصل، قطع جيبی.

۱۷۹. مجمع القصص

از: سید محمد باقر طباطبائی جندقی

فارسی در موعظه و مجالس منبری.

به خط نستعلیق زیبا، با یادداشت تملک محمد باقر در ۱۳۰۹ق.

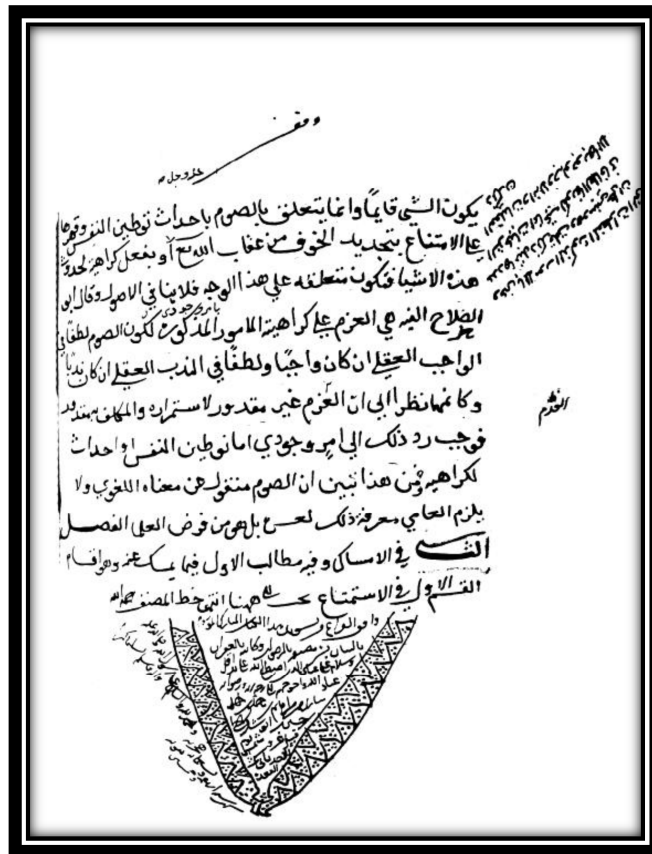
۱۸۰. رساله عملیه

از: میر سید حسن مدرّس (م: ۱۲۷۳ق)

در مسائل روزه و زکات و صیغ عقود و ایقاعات و نماز مسافر.

تاریخ کتابت: ۱۲۷۰ق. در حاشیه تصحیح شده است. با تأیید و مهر مؤلف در چند مورد،

قطع جیبی.

انجام نسخه‌البیان شهید اول مورخ ۹۵۴ق

هدیه رساله احمدیه فی شرح المعجزات
 شرح معجزات الامام زین العابدین علیه السلام
 احسنی علی ما مضی بها

بر آید ازین روایت و لا اعتصام بحله القدر
 سبحانه ما عدنا لخرجه و انما یذکرنا بالقول بعد المعجزه و لا یذکرنا بقدر
 معرفتنا بالشریح الجهد یا ولا یرحمی و یوقی من یدکرنا و العباد و ولا
 یرحم تأییداً من یرحم منشاء السعاده زینا ما ترک عادته و لا علی
 سبیل ولا اهکنتهم قضیه الغزوه فیرحمهم و لا یرحمهم و یرحمهم و لا یرحمهم
 لهم من الدین من صیغ الجهد و به وظیفه التاء و الطین و محطت یرحمهم
 مر جالب یوقی به علی صیغ الضم و الیقین لآن الفسح مران
 السوء نعم فیهم ۴۴ یرحمهم و علی جهلهم یتشددون یرحمهم علی
 فرقی شق و کفر الخیرین غیر الخیرین لقی ضلونی من هندی بلخی
 و انکافی با حله و ویل لمر استکف عدده فاصبر علیهم لکن الخیر علی
 العباد و کمال العاقبه فانزله و من تشا و تصدق من تشا و تصدق
 علی الخیرین انما بالکتاب الموت و حله علی الخیر و الموت
 اوستصلح
 اوستصلح

شرح عترت شیخ بلخیزه من الحجة النبویة صلوات الله علیهم و آلهما
 سید و رمی لادان الامیر الاطهار الحسن علی بن موسی الرضا
 علیه و آله و سلم و اولاده المعصومین افضل الصلوة والسلام حاملاً
 و مصلياً و مسلماً و قد فرغت من تألیف هذا الشرح بفار یوم الخیرین
 من جمادی الثانی فی سنه تحمین و تسعیا من الحجة النبویة علی شرفها
 الصلوة و الخیرة و انما العمل لرحمة رب العالیین علیهم و آلهما
 الدین الحسینی ختم الله علیه و آله و سلم و صلیاً مسلماً علی
 محمد و آله الطاهیرین مستقیماً بالحدیث النبوی فی شرح المعجزات قد فرغ
 من تحریر هذا الكتاب فی یوم السبت کتب معشره فخره و ان العظم
 لسنه ثلاث خمسين و تسعاً من الحجة النبویة
 و صلی الله علی نبینا و آله و سلم و سلم
 اجمعین الطیبرین الظاهرین بجمک
 بأرحم الراحمین یا کریم
 لا اکرمین و السلام

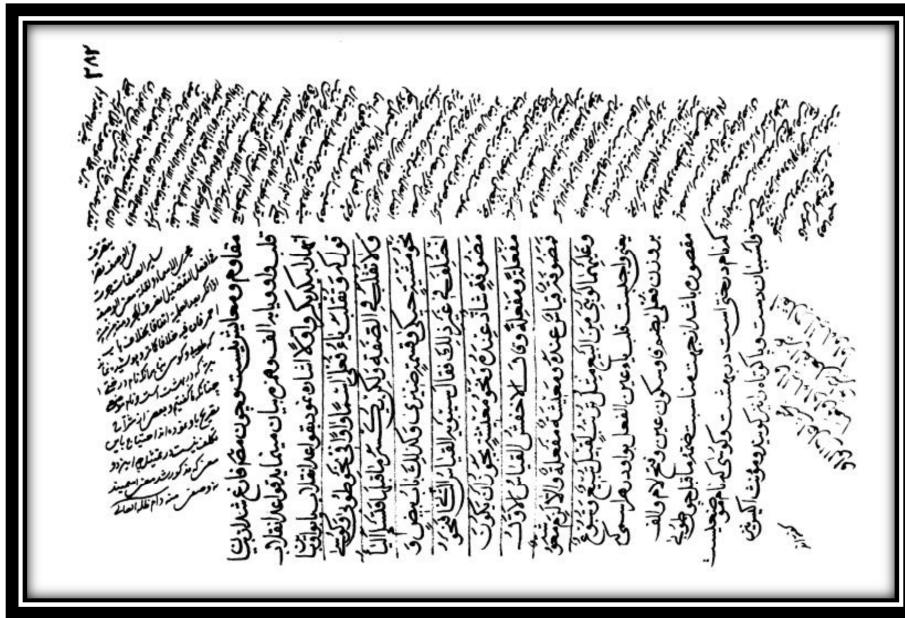

نسب نامه سید محمد جعفر خلیفه سلطانی

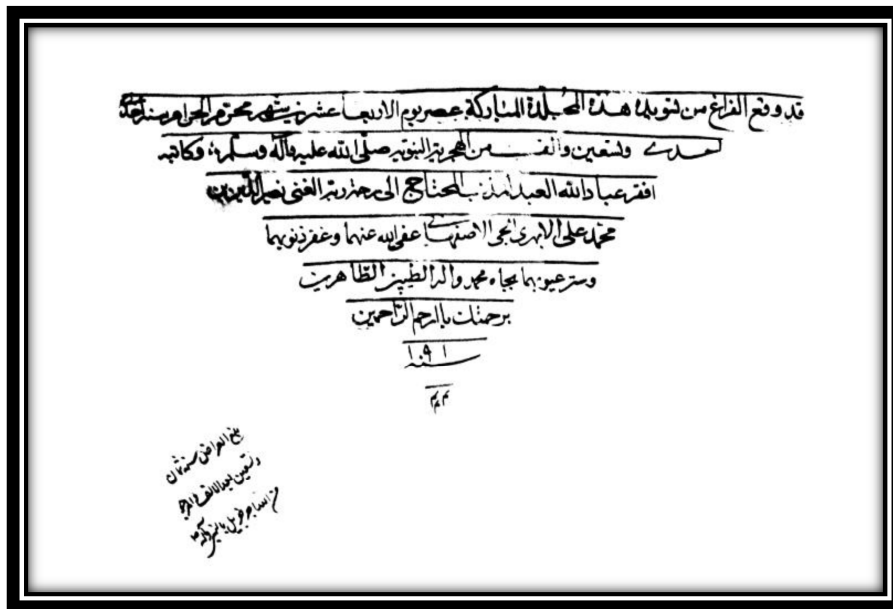

وقف نامه اصول کافی از ملا پروانه عباسی صفوی در ۱۰۵۳ق

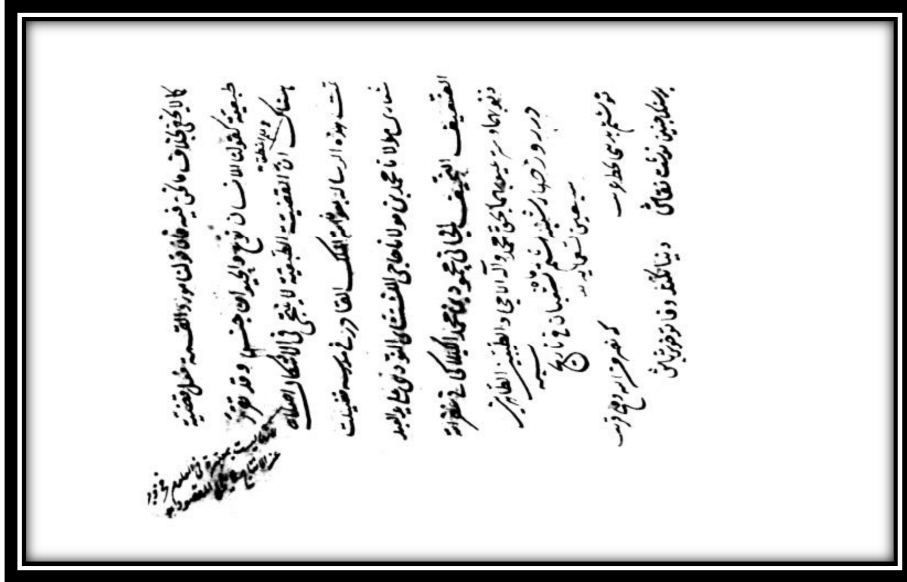

برگی از شرح شافیه آقاها دی مترجم، نسخه عصر مؤلف

انجام منهج الصادقین ملا فتح الله کاشانی به خط نصیرالدین ابره‌ری جی اصفهانی
در ۱۰۹۱ق با نشانی بلاغ عرض در ۱۰۹۸ق

انجام حاشیہ شرح تصریف، مولانا محمد معلّم، نسخہ مورخ ۹۷۰ق در مدرسہ مولانا محمد نودھی

سراج القاري، ابن قاصح، نسخہ از قرن ۹ و ۱۰ق

دَوْلَةُ الدَّوْلَمِ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامِ قَدْ لَحِضَتْ فِيهَا
 تَخْلَاصَةَ الدَّلَائِلِ وَأَشْرَبَتْ إِلَى زُرُوسِ الْمَسَائِلِ فِي
 تَطْيِيلِ عَمَلٍ وَلَا يَجَازِي حَجْلًا وَسَمِيحًا مَنَاحَ الْكِرَامَةِ
 فِي مَعْرِفَةِ الْأِمَامَةِ وَلِلَّهِ الْوَقُوفُ لِلتَّيَادِ وَالْبَيْدِ الرَّحِمِ
 وَالْمَلَبِ وَرَبِّيهَا عَلَى ضُجُوبِ الْفَضْلِ الْأَوَّلِ
 فَتَهْلُ لِلنَّاهِبِ فِي هَذِهِ الْمَسَلَةِ ذَهَبُ الْأَمَامِيَّةِ
 إِلَى أَنَّ اللَّهَ تَعَالَى عَدْلٌ حَكِيمٌ لَا يَفْعَلُ قِيحًا وَلَا يَخْزِي
 بِوَجِبٍ وَيُنَافِقُ اللَّهُ يُنْفَعُ لِعَرَضٍ حَسْبِ حُجْرٍ وَحِكْمَةٍ وَالنَّظْمِ
 لَا يَفْعَلُ الظَّالِمُ وَلَا الْعَيْتُ وَيُنْفَعُ حَسْبِ رُوفٍ بِالْعِبَادِ
 يَفْعَلُ بِهَمِّ مَا هُوَ لِأَصْلَحَ لَهُمْ وَلَا يَنْفَعُ وَأِنَّ تَعَالَى كَلَمَهُ
 فَتَحْيِيهِمْ بِالْإِجَارَاءِ وَعَدْلِهِمْ التَّوْبُوكِ وَتَقِيهِمْ

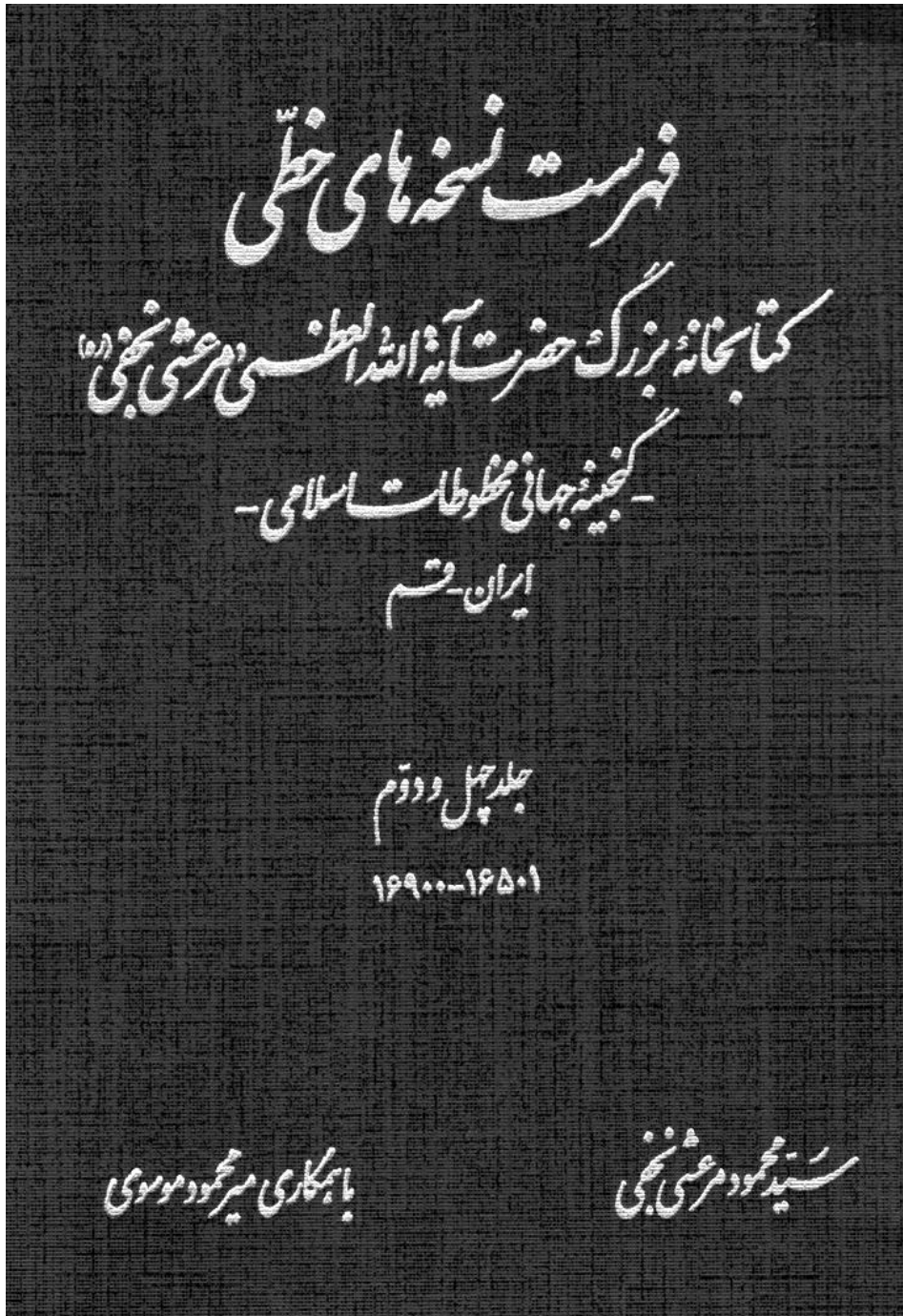
منهاج الكرامة في معرفة الامامة علامه حلي، نسخه از قرن ۱۰ ق

مَدَا لِيُشْرِحَ الْكَلِمَةَ بِدَوْنِ الْقَوْلِ الرَّصْمِ الْمَرْبُوعِ الْعَرَبِيِّ بِحَسْبِ مَعْنَى
 الْمَجْدُودَةِ رَبِّهَا لِيُجِبَ الْقَوْلَ الرَّصْمَ مَا لَمْ يَكُنْ مِنَ الْقَوْلِ الْكَلِمَةَ وَالْأَلْفَ
 عَدِيدًا الْقَوْلَ الْأَسْفَلَ مَوْلَا الدَّيْنِ تَابَتْ عَلَيْهِمْ مِنْ الْقَبُورِ وَلَا الْقَابِرِ
 وَصَلَّ اللَّهُ عَلَى الْأَمِينِ مُحَمَّدٍ وَآلِهِ الَّذِينَ آمَنُوا وَوَضَعِي الْحَقَّ فِي سَبِيلِ
 بِالْأَزَلَةِ الْوَسْطَةِ إِلَى الْعَيْنِ حَتَّى تَقْتَضِيَهُمْ بِطَبْعِهِمْ جَمْعًا مَا مَعَهُمْ، فَقَوْلُ الْمُنَادِ
 الْمُسْكِنِ مَعْنَى الْكَلِمَةِ الْأَعْلَى أَنْ يَكُونَ كَلِمَةً وَالْمَعْنَى السُّبْحَانَ الْإِسْمَاءِ الْإِسْمَاءِ
 الْإِسْمَاءِ الْإِسْمَاءِ الْإِسْمَاءِ الْإِسْمَاءِ الْإِسْمَاءِ الْإِسْمَاءِ الْإِسْمَاءِ الْإِسْمَاءِ
 الْمَالِكِ وَالذُّوقِ كَمَا كَانَتْ وَكَأَنَّهَا تَعَالَى فِي الْإِسْمَاءِ وَقَدْ وَجَّهَ الْمَلَأَ كُلَّ نَبِيٍّ
 بِهِ الْعَبْدُ مِنْ جَمَلِ الْعَالَمِينَ وَتَقَدَّرَ أَنْ يَرْتَجِعَ الرَّسَالَةَ لَهَا أَعْرَبِيَّةً بِالْعَدْلِ الْجَلِيلِ
 الطَّامِرِ وَالْكَرِيمِ الْمُسْتَقِيمِ الْمَعْرِفَةِ الْمَعْرِفَةِ الْمَعْرِفَةِ بِالْمَعْرِفَةِ الْمَعْرِفَةِ الْمَعْرِفَةِ
 فِي هَذَا الْقَوْلِ الْأَعْلَى مَعْنَى الْإِسْمَاءِ كَمَا كَانَتْ مِنَ الْأَرْضِ وَمَعْنَى الْمَعْرِفَةِ الْمَعْرِفَةِ
 مَعْنَى الْقَوْلِ الْأَعْلَى مَعْنَى الْإِسْمَاءِ كَمَا كَانَتْ مِنَ الْأَرْضِ وَمَعْنَى الْمَعْرِفَةِ الْمَعْرِفَةِ
 لَا يَكْتَفِي بِهِ الْأَكْرَابِيَّةُ عَلَى سَبِيلِ الْعِلْمِ فِي الْقَوْلِ الْأَعْلَى وَلَا يَكْتَفِي بِهِ
 بِالْمَعْرِفَةِ وَاللَّاحِقُ بِالْمَعْرِفَةِ الْمَعْرِفَةِ الْمَعْرِفَةِ الْمَعْرِفَةِ الْمَعْرِفَةِ الْمَعْرِفَةِ
 جَمَلًا مِنْ رُوحِ صِدْقِهِ لِأَنَّ الْأَعْلَى مَعْنَى الْقَوْلِ الْأَعْلَى مَعْنَى الْمَعْرِفَةِ الْمَعْرِفَةِ
 مِنْ هُنَا، وَطَائِفَتُهُ وَعَالِمُ الْعَمَلِ وَالْمَعْرِفَةِ الْمَعْرِفَةِ الْمَعْرِفَةِ الْمَعْرِفَةِ الْمَعْرِفَةِ الْمَعْرِفَةِ

آغاز شرح الحكمة العرشية شيخ احمد احسائي

کتابخانه بزرگ آیت الله العظمی مرعشی نجفی منتشر کرده است

ابن العودی و کتاب بغیة المرید*

محمد کاظم رحمتی

مقدمه

سنت شرح حال نگاری و ویژگی های ادبی آن از مسائلی است که کمتر مورد توجه قرار گرفته. با این حال بررسی ادبیات تراجم نگاری، خاصه تک نگاری ها، برخی خصوصیات خاص حاکم بر این شکل ادبی را نشان می دهد. در سنت تک نگاری شیعی، آثار اندکی تألیف شده و سنت مذکور تقریباً در میان شیعیان متأخر است.^۱ از میان چند اثر تألیف شده در سنت تک نگاری شیعه، کتاب بغیة المرید من / فی الكشف عن احوال الشیخ زین الدین الشهید

* دوست عزیزم، دون استوارت، یادداشت های خود درباره شرح حال نگاری شهید ثانی را در اختیارم قرار داد که در نوشتار حاضر از آن بهره برده ام. جای آن دارد تا به رسم ادب ضمن اشاره به این مطلب، سپاس خود را از ایشان بیان کنم.

۱. از معدود آثار تک نگاری نوشته شده در سنت تراجم نگاری شیعه در قرن دوازدهم، می توان به کتابی در شرح حال شیخ بهایی نوشته ملا مظفرالدین علی بن حسین بن حیدر بن حسین کرکی اشاره کرد که به فارسی بوده و افندی، منتخباتی از آن را در ضمن ریاض العلماء به عربی ترجمه کرده است. پس از آن می توان به السلافة المہیة فی الترجمة المئیمة شیخ یوسف بجرانی اشاره کرد که متن اثر اخیر را در ضمن کَشکول خود آورده است. مفصل ترین تراجم نگاری خاندانی در سنت شیعه، کتاب بغیة الراغبین فی سلسلة آل شرف الدین تألیف سید عبدالحسین شرف الدین است. برای بحثی درباره سنت شرح حال نویسی در فرهنگ اسلامی با تکیه بر اهل سنت بنگرید به:

Dwight F Reynolds, ed., *Interpreting the Self: Autobiography in the Arabic Literary Tradition*. (Berkeley: University of California Press, 2001).